

PERIODIKUM SLOVENSKEJ TECHNICKEJ UNIVERZITY V BRATISLAVE

Akademický rok 2008–2009 jún

Ročník XV. / XLVII./

10

SPĚKTRUM

⁴ Čestný doktorát Rolfovi Pfrenglemu

⁷ Študentská vedecká konferencia

⁸ Smutné časy, smutný dom

¹⁰ Kapela MG Academic opäť v Mladej garde

SPEKTRUM¹⁰

OBSAH

- 3** Kolégium rektora STU **INFORMUJE**
- 3** Vedenie STU **INFORMUJE**
- 4** Čestný titul doctor honoris causa riaditeľovi IFW Drážďany Rolfovi Pfrenglemu
- 7** Študentská vedecká konferencia na univerzite
- 8** Aurel Stodola – Smutné časy, smutný dom
- 10** Udelenie ceny prof. Aurela Stodolu za vedeckú prácu na ETH v Zürichu
- 10** Retro-čaj bol opäť skvelý
- 12** **FCHPT** FCHPT pomenovala poslucháreň podľa zakladateľa modernej fyzikálnej chémie na Slovensku
- 13** **SvF** Burza pracovných príležitostí
- 13** **FEI** 19. Medzinárodná vedecká konferencia Radioelektronika 2009
- 14** **FA** Re-dizajn budovy predajne Lidl
- 15** **FIIT** IIT:SRC 2009 – študentská vedecká konferencia
- 17** **SvF** Študenti Strojníckej fakulty na výstaveACHEMA 2009
- 18** **MTF** 53. ročník kongresu Európskej organizácie pre kvalitu (EOQ)
- 20** **UM** Úspešné vystúpenie doktorandov na svetovej konferencii
- 20** **FCHPT** Spolupráca s Afganistanom v rámci projektu Asia Link
- 22** **SvF** Používanie eurokódov v tretích krajinách, Afganistan
- 25** **FEI** Basketbalisti FEI STU opäť majstri Slovenska
- 25** **SvF** Šport bez bariér na Strojníckej fakulte
- 26** **SvF** Majstrovstvá v plávaní študentov Stavebnej fakulty a Fakulty architektúry STU
- 27** Slovenskú technickú univerzitu navštívili veľvyslanci
- 27** Zabrzdí kríza technický rozvoj?
- 28** Majstrovstvá STU v obrázkoch

Príloha: Športová olympiáda na STU

SPEKTRUM STU

Technik – revue slovenských technikov, 9 ročníkov – 1940-1949;

Technika – závodný časopis SVŠT, 9 ročníkov – 1958-1967;

Technika – revue SVŠT, 2 ročníky – 1968-1970;

Technika – spravodajca SVŠT, 8 ročníkov – 1982-1990;

Informácie STU, 5 ročníkov – 1990-1994

Šéfredaktor: Dušan Petráš

Zodpovedná redaktorka: Iva Šajbidorová

Grafická koncepcia: Matúš Lelovský, Juraj Blaško

Grafická úprava: Ivan Páleník

Redakčná rada: Pavel Čičák, Kvetoslava Ferková, Miroslav Hutňan, Gabriel Juhás, Valéria Kocianová, Marián Králik, Zuzana Marušincová, Ivan Páleník, Dušan Petráš, Milan Petráš (predseda), Tatiana Sikorová, Daniela Špirková, Eva Troščáková.

Tlač: Vydavateľstvo STU, Bratislava.

Registrácia: MK SR 3646/09. ISSN 1336-2593.

Nepredajné.

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá jeho autor. Redakcia nemusí súhlasiť so všetkými publikovanými názormi.

Foto na titulke: Lomová plocha sodno-draselného skla snímaná v protisvetle. Autor: Milan Marônek, MTF STU

Rokovanie KR STU sa uskutočnilo 11. mája 2009 a zaoberalo sa nasledujúcimi témami:

Výročná správa o hospodárení STU v roku 2008 a návrh rozpočtu STU na rok 2009. Kvestorka STU podrobne informovala o výsledkoch hospodárenia jednotlivých súčastí STU v roku 2008. Podiel osobných nákladov v rozpočte je viac ako 56 %. Energie nás veľa stoja, treba sa zamerať na úsporné opatrenia. Prostriedky na úsporu energií, ktoré fakulty dostanú z centrálnych zdrojov bude potrebné do 10 rokov vrátiť. Nad rámec navrhnutého rozpočtu sa budú financovať projekty na šetrenie energií (665 tis eur), modernizácia infraštruktúry pre vedu a výskum (každá fakulta dostane 665 tis. eur), budovanie VT parkov (centrum BA, Mlynská dolina a Trnava), spolufinancovanie projektov zo ŠF, Centrum akademického športu STU, MMC STU a Nakladateľstvo STU. Upozornila dekanov, že niektoré fakulty ešte nevyčerпали pridelené financie za rok 2008 (každá fakulta mala 10 mil. Sk). Všetky fakulty plánujú na rok 2009 kladný resp. vyrovnaný rozpočet, len ÚZ Gabčíkovo plánuje stratu. Rektor STU doplnil informáciu z vedenia STU, že sa bude robiť energetický audit budov STU, ktorý bude hrazený z centrálnych zdrojov. V roku 2009 sa plánuje aj investovať do projektov za účelom šetrenia energií v objektoch STU.

Štrukturálne fondy a investičné projekty STU. Prorektor F. Janíček informoval o stave prípravy investičných projektov STU – Gabčíkovo, Kočovce, Trnava, Banská Štiavnica. Upozornil, že ak v čase ukončenia výzvy nebudú schválené stavebné povolenia resp. ohlášky na stavebné úpravy, nebude možné príslušný projekt podať. Rektor STU informoval, že na MH SR je možné podať projekt aj na zateplenie budov. SvF STU je najďalej, vyzval aj ostatných dekanov vyvíjať aktivity v tomto smere.

Správa o činnosti MMC STU. Kolégium rektora prerokovalo písomný materiál, ktorý predložil prorektor Janíček o činnosti Multimediálneho centra STU a jeho súčasných možnostiach. Požiadal dekanov fakúlt o dodanie personálnych návrhov do rady MMC. Táto Rada následne vypracuje aj štruktúru programov. Ohľadom akcií, ktoré organizujú fakulty

STU, je v prípade záujmu o Multimediálne centrum STU potrebné obrátiť sa na Ing. Šajbidorovú na Rektoráte STU.

Počet prihlásených uchádzačov na STU pre akademický rok 2009/2010. Kolégium rektora STU dostalo písomný prehľad počtu prihlásených uchádzačov o štúdium na jednotlivých fakultách STU, ako aj vývoj tohto počtu za uplynulé 2 akademické roky. Prorektor J. Kalužný konštatoval, že pokles počtu uchádzačov na STU zatiaľ nezodpovedá výraznému nepriaznivému vývoju demografickej krivky – klesá počet maturantov v SR.

Štipendijný poriadok STU. Kolégium rektora prerokovalo a schválilo predložený písomný návrh zmeny Štipendijného poriadku STU. Zmena sa týka doplnenia podmienok na priznanie motivačného štipendia a jeho výšky v 3. stupni vysokoškolského štúdia.

Zriadenie vzdialeného prístupu do virtuálnej knižnice. Prorektor R. Redhammer podal písomnú informáciu o zriadení vzdialeného prístupu do Virtuálnej knižnice STU prostredníctvom Virtuálnej privátnej siete STU. Učitelia aj študenti STU už majú možnosť dostať sa pomocou tohto technologického riešenia do elektronických informačných zdrojov univerzity aj z počítačov, ktoré majú doma resp. v iných lokalitách mimo areálu STU. Návod na konfiguráciu a používanie je možné nájsť na stránke <http://www.stuba.sk/navody/vpn/>. V súčasnosti to už funguje a požiadal dekanov fakúlt STU o informovanie zamestnancov fakúlt o tejto možnosti.

Príprava projektov pre Európsky technologický a inovačný inštitút EIT/KIC. Prorektor R. Redhammer informoval o potrebe aktívneho prístupu SR a STU do tohto inštitútu. Správna rada Európskeho technologického a inovačného inštitútu (EIT) vyhlásila výzvu na predkladanie návrhov na zriadenie Znalostných inovačných komunít (KIC), ktorá končí 27. 8. 2009. Aktuálne sú tieto tematické oblasti: Udržateľné energie, Mitigácia a adaptácia klimatických zmien a Budúca informačná a komunikačná spoločnosť. Konzorciá sa už tvoria a je potrebné dodať nominácie čo najskôr.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Rokovania vedenia STU sa uskutočnili 4. a 11. mája 2009. Vedenie STU sa okrem tém prerokovaných v kolégiu rektora zaoberalo nasledujúcimi témami: **Informácie o stave implementácie projektov CE z OP výskum a vývoj.** Prorektor R. Redhammer podal písomnú informáciu o stave projektov centier excelentnosti, ktoré STU získala z výzvy OP výskum a vývoj. Projekty sú vo fáze podpisovania zmlúv, treba rešpektovať pravidlá verejného obstarávania. Upozornil, že aj hnuťelný majetok obstaraný prostredníctvom projektu CE je centrálnym majetkom STU.

Zámery dobudovania Centra akademického športu STU. Prorektor F. Janíček predložil písomný materiál obsahujúci informácie o súčasnom stave, aktivitách a plánovanom rozpočte CAŠ STU. Bol doplnený podnikateľský zámer a predložil aj návrh na personálne zloženie Rady CAŠ. Chýbajú návrhy z niektorých fakúlt a od študentov. Za predsedu Rady navrhol doc. M. Bobríka. Rozpočet na rok 2009 bol zredukovaný na nevyhnutné výdavky a schválený.

Stretnutie rektorov štyroch technických univerzít v Bratislave. Prorektor D. Petráš podal ústnu informáciu o pripravovanom stretnutí rektorov štyroch TU – Bratislava, Viedeň, Praha a Budapešť. Navrhuje termín 10. – 11. 9. 2009 v Bratislave. Témou stretnutia bude celoživotné vzdelávanie.

Stav nahlasovania publikačnej činnosti STU pre MŠ SR. Prorektor R. Redhammer predložil písomný prehľad po jednotlivých fakultách STU o stave nahlasovania publikačnej činnosti pre MŠ SR a poukázal na nedostatky v tomto smere. Rektor V. Báleš ho požiadal o podanie informácie v tejto veci dekanom fakúlt na rokovaní KR STU.

Pavel Timár
vedúci úradu rektora

Čestný titul doctor honoris causa riaditeľovi IFW Drážďany Rolfovi Pfrenglemu

Vedecká rada Slovenskej technickej univerzity v Bratislave na svojom slávnostnom zasadnutí 27. 5. 2009 udelila čestný titul doctor honoris causa Dipl. Finanzwirt Rolfovi Pfrenglemu.

Slávnostné laudatio k udeleniu titulu Dipl. Finanzwirt Rolfovi Pfrenglemu predniesol dekan MTF prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík:

Pripadla mi veľmi náročná, ale zároveň aj veľmi milá úloha, vo vymedzenom čase Vám predstaviť osobnosť dnešného doktoranda, nášho dlhoročného partnera a priateľa, diplomovaného finančníka Rolfa Pfrengleho, jedného z dvoch členov predstavenstva a ekonomického riaditeľa Výskumného ústavu pevných telies a materiálov (IFW) v Drážďanoch.

Rolf Pfrengle oslávil minulý mesiac významné životné jubileum – 60. narodeniny a všetci dobre vieme, aké skromné podmienky vládli ešte dlhé roky v porazenom Nemecku po ukončení druhej svetovej vojny.

Ako povojnové dieťa sa v detstve sotva stretal s hojnosťou materiálnoú, a navyše ani duchovné hodnoty v povojnových nemeckých školách nemal kto žiakom a študentom sprostredkovať vzhľadom na vysoké vojnové straty aj v učiteľských radoch. Mal šťastie, že vyrastal v rodine učiteľa, ktorý sa vrátil živý a zdravý z frontu, a tak jeho smäd po vedomostiach mohol byť tíšnený vlastnými rodičmi. Úspešne absolvoval všetky stupne vzdelávania a po absolvovaní vysokoškolského štúdia ekonomicko-podnikového smeru ako diplomovaný finančník (Dipl.-Finanzwirt) pracoval vo viacerých funkciách na spolkových úradoch v Koblenzi a Bonne, ako aj na Colnom kriminálnom ústave v Kolíne nad Rýnom. Po absolvovanom postgraduálnom štúdiu pôsobil dočasne ako auditor zahraničného obchodu.

V roku 1980 sa stal pracovníkom vtedajšieho Spolkového ministerstva pre výskum a technológiu v Bonne (v súčasnosti Spolkové ministerstvo pre vzdelávanie a výskum – BMBF). Zo začiatku pracoval v oddelení „energie“ v oblasti výskumu bezpečnosti a technológie jadrových zariadení. V tom čase spolková vláda prikladala financovaniu týchto projektov veľký význam, mierové využívanie jadrovej energie nebolo v spoločnosti akceptované bez výhrad, čo si vyžadovalo intenzívny dialóg medzi priemyselnými podnikmi a odporcami jadrovej energie. V roku 1985 v rámci ministerstva prestúpil do medzinárodného oddelenia výskumných ústavov, ako aj do oblasti ich finančníctva a účtovníctva. Rolf Pfrengle sa rozhodujúcim spôsobom zúčastnil na vytváraní jednotných zásad pre finančníctvo a účtovníctvo mimouniverzitných výskumných zariadení v Nemecku.

Aktívne pôsobil v počiatkoch vytvárania Európskej výskumnej iniciatívy EUREKA a bol spoluorganizátorom prvej konferencie ministrov členských krajín programu EUREKA v Hannoveri v roku 1985.

V rokoch 1987 až 1991 ho ministerstvo vyslalo ako vedúceho správy na Istituto Storico Germanico v Ríme. Z titulu tejto funkcie bol menovaný do celého radu kultúrnych a vedecko-politických aktivít Nemeckého veľvyslanectva v Taliansku. Jedným z vrcholov pre tento ústav bolo 100-ročné jubileum zriadenia Istituto Storico Germanico v roku 1988, ktorý vznikol ako pruská inštitúcia pre výskum vatikánskych archívov. Týchto osláv sa zúčastnili ako nemecký, tak aj taliansky prezident.

V roku 1991 sa Rolf Pfrengle vrátil na Spolkové ministerstvo pre vzdelávanie a výskum a ďalšie dva roky bol činný v medzinárodnom

oddelení, teraz v oblasti vedeckej kooperácie so stredoeurópskymi a východoeurópskymi krajinami. Aj jeho zásluhou bola angažovanosť Spolkovej republiky Nemecko v našej časti Európy po roku 1989 taká úspešná práve v oblasti vedeckej spolupráce. V rokoch 1993 až 1998 bol na základe získaných medzinárodných skúseností opätovne vyslaný do zahraničia – za vedúceho administrácie na Institut Historique Allemand v Paríži.

Po ukončení svojej misie v Paríži prevzal funkciu administratívneho konateľa Ústavu pre aplikovanú chémiu v Berlíne-Adlershofe (Institut für Angewandte Chemie in Berlin-Adlershof). Jeho pričinením bol tento ústav so 150 výskumnými pracovníkmi začlenený do Leibnizovho spoločenstva výskumných ústavov.

Od roku 2003 je Rolf Pfrengle ekonomickým riaditeľom a členom predstavenstva Leibnizovho ústavu pevných telies a materiálového výskumu v Drážďanoch (IFW Dresden). IFW je medzinárodne uznávaný mimouniverzitný výskumný ústav s viac ako 500 pracovníkmi. IFW Dresden je druhou najväčšou spolkovou výskumnou inštitúciou spomedzi 84 ústavov Leibnizovho spoločenstva výskumných ústavov v SRN.

Odborný a vedecký profil

Rolf Pfrengle je medzinárodne uznávaný odborník v oblasti manažmentu vedy, známy zavádzaním progresívnych metód do riadenia vedeckých inštitúcií. Obzvlášť výrazné úspechy môže preukázať v podpore vedeckého dorastu a medzinárodnej orientácii svojho ústavu. Je hlavným organizátorom „doktorandských dní“ a „školy technikov“ v Drážďanoch. Úspešná spolupráca s Technickou univerzitou Bukurešť, ktorú osobne uviedol do života, má svoj vzor v dlhodobej spolupráci IFW Dresden s našou univerzitou a fakultou.

Fakulta v súvislosti s prípravou dokumentácie na udelenie čestného titulu Dr. h. c. pre Rolfa Pfrengleho dostala v uplynulých týždňoch vysoko pozitívne referencie od nasledujúcich osobností, ktorí podporili našu myšlienku na jeho ocenenie: prof. Dr. Dr. h. c. Ernsta Th. Rietschela, prezidenta Leibnizovho spoločenstva, prof. Dr. rer. nat. Manfreda Hennekeho, prezidenta Spolkového ústavu pre výskum a skúšky materiálov, a prof. Dr. Ludwiga Schultza, vedeckého riaditeľa Leibnizovho ústavu IFW Drážďany.

Rolf Pfrengle je autor a spoluautor viacerých publikácií v časopisoch a zborníkoch v oblasti manažmentu vedy. Predniesol viac ako 20 vyzvaných a pozvaných prednášok na konferenciách a vo významných výskumných centrách SRN. Je členom Leibnizovho ústavu pre katalýzu na Univerzite Rostock, členom Centra pre manažment vedy (Speyer), členom Drážďanského diskusného fóra pre hospodárstvo a vedu, zakladajúci člen spoločného vedeckého grémia IFW Dresden a Politechnica Bucaresti, člen kuratória ESE 2004 a ďalších orgánov, komisií a inštitúcií.

Spolupráca R. Pfrengleho so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave

Rolf Pfrengle od svojho nástupu do funkcie administratívneho a ekonomického riaditeľa na IFW Drážďany s veľkým osobným nasadením spolupracuje so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave predovšetkým s jej trnavskou Materiálovotechnologickou fakultou.

Jeho angažovanosť v spolupráci s MTF STU sa pravidelne odráža v zabezpečovaní pobytu našich výskumníkov, pedagógov a doktorandov na IFW Drážďany, v jeho osobnej participácii na medzinárodných doktorandských seminároch MTF STU v Smoleniciach, v iniciovaní a vedení spoločných medzinárodných a bilaterálnych projektov, ako aj v úspešnom pokračovaní činnosti spoločného nemecko-slovenského laboratória transmisnej elektrónovej mikroskopie v Trnave, ktoré každoročne dopĺňa IFW novými a modernými prístrojmi v rámci zmlúv o vzájomnej

kooperácii. Práve kooperácia s IFW a ďalšími nemeckými inštitúciami nás ako fakultu posunula do pozície oprávneného a následne úspešného uchádzača o projekty v oblasti budovania centier excelencie materiálového inžinierstva a technológie 5-osového obrábania. Jeho zásluhou viacerí doktorandi zo študijného programu Materiálové inžinierstvo absolvovali niekoľkomesačné a aj celé doktorandské pobyty na TU Drážďany a IFW Drážďany.

V súčasnosti je vedúcim projektu 7. rámcového programu EÚ s názvom Diversity, kde naša fakulta participuje s takými inštitúciami v oblasti materiálového výskumu, ako sú Autonómna univerzita Barcelona, Univerzita Torino, Centre National de la Recherche Scientifique Nancy, Centre National de la Recherche Scientifique Grenoble, Univerzita Oxford, Forschungszentrum Karlsruhe, Chalmersova univerzita Švédsko, Georg August Universität Göttingen a s ďalšími európskymi partnermi.

Na základe dlhoročnej činnosti v manažmente vedy a svojich medzinárodných skúseností má Rolf Pfrengle silne vyvinutý zmysel a cit pre relevanciu vedeckého výskumu a výučby pre spoločnosť a hospodárstvo. Je v stave nové veci koncentrovane prijímať a rozpoznáť potrebu zmien. Tieto jeho vlastnosti sú základným pilierom úspešnej a úzkej spolupráce medzi IFW Drážďany a MTF STU v Bratislave so sídlom v Trnave. Riaditeľ Pfrengle je účinným širitelom dobrého mena našej fakulty a univerzity. V roku 2006 dostal Čestnú medailu STU a v roku 2007 Jubilejnú medailu STU.

Udelenie čestného titulu „doctor honoris causa“ Rolfovi Pfrenglemu je ocenením jeho doterajšej rozsiahlej, systematickej a veľmi angažovanej spolupráce s Materiálovotechnologickou fakultou STU. Čestná hodnosť mu bola udelená za realizáciu, modernizáciu a rozširovanie spoločného pracoviska IFW Dresden a MTF STU – „Transmisná elektrónová mikroskopia“, vybudovaného na MTF STU v Trnave, za vytváranie skvelých študijných a pracovných podmienok pre našich pracovníkov a študentov na ním riadenom výskumnom ústave, ako aj za účinnú propagáciu našej univerzity a jej výsledkov v zahraničí.

Prejav Rolfa Pfrengleho

prežívam v tomto okamihu veľkú radosť a prekvapenie. Dovoľte mi najprv odpútať sa od prekvapenia, aby som sa mohol naplno venovať radosť.

Skutočne som sa pripravil na to, že v tento deň budem prijímať na adresu svojej osoby len veľmi povzbudivé a blahodarne pôsobiace slová. Dalo sa tiež očakávať mierne nadhodnotenie mojich zásluh. Priateľské pozdravenie Magnificencie a nadovšetko milé laudatio dekana, profesora Moravčíka ma však premohli. V tichosti sa pýtam sám seba, či som sa mal takýmto spôsobom dostať do pozornosti – de mortuis nihil nisi bene, aby som oznámil, že som ešte veľmi živý. A teším sa z ponúkanej príležitosti, aby sa to na tomto mieste mohlo preveriť.

Dámy a páni,

ako by som mohol inak začať, než vyslovením veľkej vďaky smerom k Materiálovotechnologickej fakulte STU a laudátorovi profesorovi Moravčíkovi. Milý Oliver, cítim sa byť veľmi poctený.

Ďalšia vďaka patrí Vám, Magnificencia, za Vaše priateľské slová. A Vám, dámy a páni, ktorí ste si našli čas, aby ste tu boli dnes prítomní, som taktiež veľmi vďačný.

Ako sa odvdáči svojim dobrodincom človek poctený takýmto spôsobom? Táto otázka ma prenasledovala v posledných týždňoch s určitou tvrdošijnosťou. Po porade s profesorom Moravčíkom som sa rozhodol trochu pofilozofovať o doktorovi honoris causa.

Takáto úvaha by mala zohľadniť citát, ktorý obsahuje pojem „česť“. Nebolo celkom jednoduché taký citát nájsť. K poľutovaniu som nenašiel v mne prístupných, nemeckých textoch Ľudovíta Štúra, nič vhodné. V krajine, v ktorej takmer 70 percent obyvateľstva sa hlási ku katolíckej cirkvi, by bolo určite vhodné pomôcť si bibliou. Veta z listu apoštola Pavla Rimanom by však právom mohla byť považovaná za „prietiahnutú za vlasy“. Snáď ale, milí hostia, poznáte Heimita von Doderera, asi najvýznamnejšieho súčasného spisovateľa Rakúska. On použil pojem „česť“ v súvislosti, ktorú Vám osvetlím na konci mojich ďakovných slov. A Vy potom posúďte či v tejto súvislosti má svoje opodstatnenie.

Ctené dámy a páni,

môj profesijný život je svojím spôsobom od ukončenia štúdia skromný, prirodzene, pokiaľ sa vzťahuje na skromné jednoslabikové skratky titulov pred a za menom. Žiadny titul doktora, a už vôbec nie okrášľujúce „von“. Dokonca nemám ani druhé vlastné meno, ktoré by sa hodilo na zaujímavú skratku, ako napríklad u Johna F. Kennedyho.

Za absenciu môjho druhého mena alebo šľachtického „von“ naozaj nemôžem byť braný za zodpovednosť ja. Na úspešnú promóciu doktorandského štúdia mi chýbali vo vtedajšom nemeckom vzdelávacom systéme najprv predpoklady, a neskôr osobná motivácia v životnom úseku, kde by to bolo bývalo ešte zmysluplné. Dalo by sa ľahko vyhovoriť na to, že som si založil rodinu a ťažiská v tom čase boli posunuté inam. Môj osud bol však ku mne čiastočne priaznivý, oženila sa so mnou skutočná promovaná doktorka práv.

Dámy a páni,

o mojom kariérom životopise Vás informoval profesor Moravčík. V spoločenskom systéme, v akom sa nachádza Spolková republika Nemecko, sa definuje spoločenské postavenie každého z nás celkom podstatne jeho profesijnou činnosťou. Pre úspešnú kariéru je ešte stále najlepším predpokladom štúdium. Následná promócia po úspešnom doktorandskom štúdiu otvára dvere – alebo lepšie povedané oči personálnych šéfov – ktoré inak zostávajú zatvorené pre uchádzačské žiadosti o prácu. Na horných stupienkoch kariérneho rebríka je čoraz zložitejšie presadiť sa proti konkurencii bez doktorskej promócie, ktorá sa tomu dlhoročnému nanajvyšť uznávanému úsiliu podrobila – aj keby sa malo jednať len o porovnanie veľmi ohraničenej tematiky. Ako riaditeľ výskumného ústavu so 600 zamestnancami, z ktorých je 100 doktorandov a ďalších vyše 200 spravidla promováných doktorov a habilitovaných vedcov, ako aj riadnych univerzitných profesorov, viem veľmi dobre o čom hovorím. Táto skúsenosť je založená na mojej činnosti v „Spolkovom ministerstve pre vedu a technológiu“ a v štyroch výskumných ustanovizniach rozličnej veľkosti a v rozličných disciplínach, tak prírodovedných, ako aj spoločenskovedných u nás doma a v európskom zahraničí.

Vážení hostia,

keď som sa pred niekoľkými mesiacmi dozvedel, že ctená Materiálovotechnologická fakulta Slovenskej technickej univerzity sa rozhodla zaoberať sa myšlienkou, udeliť mi čestný doktorát, popravde som sa tomu nijak vážne nebránil. Naopak, jednoducho som sa len tešil. A postupne s touto radosťou prichádzali zvláštne myšlienky. Hlboko z podvedomia sa vkrádalo presvedčenie, že som si vlastne takúto poctu už dávnejšie zaslúžil. Tento postoj potvrdzujú aj slová, ktoré som si tu vypočul k mojej osobe a mnou vykonaným činom. Utvrďuje to všetko otázka, ako to, že až moji partneri v projektoch a kooperácii z Trnavy, s ktorými sme rozvinuli v uplynulých rokoch vynikajúcu spoluprácu a kolegiálne priateľstvo, prišli na tak jednoduchú myšlienku, po viac ako 30 rokoch doktorandských štúdií mi konečne udeliť doktorský titul?

Dámy a páni,

verím, že sa preklad do Vašej materčiny podaril a je jasné, že som žartoval. Všetko ostatné by bolo fatálne. Mne je samozrejme jasné, že základ pre moje vyznamenanie vytvára môj ústav, ktorý k mojej veľkej radosi smiem riadiť s mojím kolegom, profesorom Ludwigom Schultzom. Popri mojom osobnom pôsobení sa tým dostáva uznanie za excelentnú vedeckú činnosť mojim spolupracovníckam a spolupracovníkom Leibnizovho ústavu IFW Drážďany, obzvlášť tým, ktorí sa dnes a v minulosti s veľkým úspechom zaslúžili o spoluprácu s vašou univerzitou. K tým patria moji kolegovia prof. Piet Joehnk, prof. Klaus Wetzig a prirodzene prof. Jürgen Eckert, nový riaditeľ Ústavu komplexných materiálov na IFW. Za moju maličkosť by som chcel citovať už spomínaného spisovateľa Doderera:

Er hat sich bemeistert, es war aller Ehren wert – und nicht leicht. (Vypracoval sa na majstra; bolo to hodné tej námahy a pocty – a nebolo to ľahké).

Dámy a páni,

naplnený veľkou radosťou a potláčanou hrdosťou, ale aj myšlienkou na môjho otca, ktorému milostivý Boh mal venovať len jeden rok navyše, aby sa mohol zúčastniť môjho dnešného vyznamenania v deň jeho dnešných nedožítých 84. narodenín, prichádzam k záveru:

Chcem sa zo srdca poďakovať Vám všetkým za mimoriadny zážitok – za udelenú poctu – čestný titul doktor honoris causa Slovenskej technickej univerzity, za pozdravenie Jeho Magnificenciou, za vyzdvihnutie laudátorom, za krásny slávnostný rámec, za muzikálne doladenie slávnostného aktu skvelými umelcami, a za prominentne obsadené auditórium.

Študentská vedecká konferencia na univerzite

Ako vyvrcholenie študentskej odbornej činnosti v akademickom roku 2008/2009 na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave sa 13. mája 2009 uskutočnila prvá Študentská vedecká konferencia (UŠVK) pre študentov 1. a 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania.

Príprava UŠVK prebiehala v súlade s Rámcovými pravidlami študentskej vedeckej a odbornej činnosti. Pri príprave bola uskutočnená sumarizácia študijných odborov, v rámci ktorých sa pripravovali sekcie pre fakultné kolá študentskej vedeckej konferencie.

Hlavnou myšlienkou a zároveň poslaním UŠVK na univerzitnej úrovni je zvýšenie akademickej univerzitnej prestíže a kvality študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ) v oblastiach študijných odborov, do ktorých patria študijné programy uskutočňované na fakultách a ústavoch univerzity a v odbornej jazykovej príprave.

UŠVK tak bola prezentáciou najúspešnejších prác v sekciách, ocenených na študentských vedeckých konferenciách organizovaných na súčastiach univerzity. Podmienkou vytvorenia sekcie bola účasť najmenej dvoch súčastí univerzity a nominácia minimálne šiestich prác v sekcii v UŠVK.

Organizáciou prípravy a priebehu UŠVK bol poverený prorektor pre vzdelávanie a pod jeho vedením útvar vzdelávania a starostlivosti o študentov STU. Súťaž študentov v rámci UŠVK, uskutočňovaná v sekciách bola verejná.

Ocenenie úspešným študentom odovzdal prorektor Ján Kalužný.

Nominované práce do UŠVK:

číslo sekcie	názov sekcie	zúčastnená fakulta	počet prác UŠVK
1	automatizácia, aplikovaná informatika	SjF, FEI, MTF	3 SjF, 3 FEI, 3 MTF
2	výrobné technológie, výrobná technika	SjF, MTF	4 SjF, 4 MTF
3	priemyselné inžinierstvo, kvalita produkcie	SjF, MTF	4 MTF, 4 SjF
4	jazyková sekcia - anglický jazyk	SvF, SjF, FCHPT, MTF	2 SvF, 2 SjF, 2 FCHPT, 2 MTF

Predseda hodnotiacej komisie sekcie v súlade s Rámcovými pravidlami študentskej vedeckej a odbornej činnosti na záver verejne vyhlásil výsledky umiestnenia prezentovaných prác.

Výsledky Študentskej vedeckej konferencie na Slovenskej technickej univerzite:

názov sekcie	členovia komisie	výsledky v rámci sekcie
automatizácia, aplikovaná informatika	prof. Ing. Dušan Mudrončík, PhD. (MTF) - predseda doc. Ing. Anton Kachaňák, PhD. (SjF) - člen doc. RNDr. Frank Schindler, PhD. (FEI) - člen	1. miesto Bc. Igor Kazlov (FEI) 2. miesto Bc. Milan Remenár (MTF) 3. miesto Bc. Róbert Ondriš (MTF), Bc. Peter Šimončík (SjF)
výrobné technológie, výrobná technika	prof. Ing. Milan Turňa, PhD. (MTF) - predseda doc. Ing. Pavol Sejč, PhD. (SjF) - člen Ing. Alexander Schrenk, PhD. (SjF) - člen doc. Ing. Bohumil Taraba, CSc. (MTF) - člen	1. miesto Bc. Jozef Ondruška (MTF) 2. miesto Bc. Marek Javnický (SjF) 3. miesto Bc. Martin Kováč (MTF)
priemyselné inžinierstvo, kvalita produkcie	doc. Ing. Rudolf Rybanský, CSc. (MTF) - predseda Ing. PaedDr. Ingrid Součková (SjF) - člen Ing. Vladimír Jerz, PhD. (SjF) - člen doc. Ing. Jana Šujanová, PhD. (MTF) - člen	1. miesto Bc. Metod Glatz (SjF), Bc. Peter Filípek (SjF), Bc. Ján Ivan (FA) 2. miesto Bc. Jana Brieniková, Bc. Adriana Gergelová, Bc. Jana Horňáková, Bc. Mária Maretová, Bc. Dominik Mesáropš (všetci MTF) 2. miesto Bc. Ján Kyzek (MTF) 3. miesto Bc. Gabriela Hrdinová (MTF)
jazyková sekcia - anglický jazyk	PhDr. Jozef Galata, PhD. (SjF) - predseda PhDr. Dagmar Špildová (SvF) - člen Mgr. Magdaléna Horáková (FCHPT) - člen PhDr. Emília Mironovová (MTF) - člen	1. miesto Martin Gulan (SjF) 1. miesto Matej Jelínek (SvF) 2. miesto Tomáš Schottert (MTF)

Účastníci Študentskej vedeckej konferencie na univerzite na slávnostnom ukončení dostali účastnícke listy a tí, ktorí sa umiestnili na prvých miestach získali diplom rektora univerzity spojený s finančným ocenením.

Predsedovia a členovia sekcií vysoko pozitívne zhodnotili odbornú stránku prezentovaných prác. Prítomní študenti, funkcionári a pedagógovia vyzdvihli myšlienku konania konferencie a vyjadrili presvedčenie,

že počet študentov, ktorí sa budú chcieť zapojiť do prezentácie svojich prác bude z roka na rok narastať.

Všetkým študentom – účastníkom gratulujeme k nominácii na UŠVK a oceneným študentom zvlášť.

Daniela Kráľovičová, R STU

foto: R. Tiňo

Aurel Stodola

V rodnom meste Aurela Stodolu sprístupnili 17. apríla 2009 v Múzeu Janka Kráľa výstavu Aurel Stodola – otec parných turbín (scenár: Mgr. Iveta Blažeková). Na slávnostnom podujatí prehovoril aj dekan MTF STU Oliver Moravčík.

Podujatia venované tejto významnej osobnosti pokračovali 24. apríla 2009 prednáškou Milana Petráša Aurel Stodola, pre učiteľov základných a stredných škôl a podvečer stretnutím na starej evanjelickej fare prednáškou Sága slávneho rodu Stodolovcov, alebo čo vyrástlo z malého Relka.

Smutné časy, smutný dom

Názov sme si požičali od dramatika Ivana Stodolu (1888 – 1977), ktorého sme mali česť osobne dobre poznať. Jeho kniha vyšla v chvíľkovom politickom odmäku (1969) a sú to jeho spomienky na nespravodlivé odsúdenie, väznenie a konfiškáciu celého majetku, vrátane vily.

Písať však budeme o jeho slávnom strýkovi Aurelovi Bohuslavovi Stodolovi (1859 – 1942). Bol dokázateľne najúspešnejším technikom v dejinách Slovenska. Rodák z Liptovského Mikuláša. Študoval v rodnom

meste, kde ho učil výborný pedagóg Ján Drahotín Makovický. Za ďalšími štúdiami sa vybral do Lučenca, Levoče, Košíc, Budapešti, Zürichu, Berlína a Paríža. Vracal sa domov a najdlhší pobyt vyvolal katastrofálny požiar 13. júla 1883, ktorý zničil aj ich dom. Aurela povolali domov, aby ako inžinier spolupôsobil pri stavbe nového rodinného domu, továrenských objektov a najmä nového strojového zariadenia. A. Stodola mal pri týchto prácach značne sťaženú pozíciu, lebo spoluprojektantom a organizátorom novej výstavby bol ambiciózný ujček Jozef Kováč (1831 – 1898), ktorý sníval o fabrike, akej v ďalekom okolí nebude páru.

Aurel projektoval aj nový poschodový dom, ktorý postavili na mieste jeho rodného domu. Investičný rozsah prác bol priveľký, na stavbe pracovalo viac ako 100 ľudí. Bola to veľká záťaž pre mladého Aurela. V liste bratovi Emilovi 28. septembra 1884 píše: „Unavený som pri stavbe, na takých veciach rozmýšľať, ku ktorým dostatočnej praktickej prípravy nemám.“ Práce sa predlžovali, peniaze sa neraz aj neúčelne pomíňali, pochopiteľne vznikali aj konfliktné situácie. Aurel už 24. novembra 1884 napísal, že náklady na znovupostavenie boli privysoké a nezaručia rentabilitu. Mnohé veci prerábali, niektoré postavili neprakticky, čo dva či trikrát predražilo stavbu. Konflikt mal najmä so starším bratom Jožom, ktorý vo fabrike pracoval. Aurel bol v značnej bezmoc-

Rodný dom Aurela Stodolu v Liptovskom Mikuláši.

nosti a depresii. V tomto rozpoležení bratovi Emilovi 24. novembra 1884 napísal: „Mikuláš tedy, ktorý mi prv bol rajským, stal sa mi peklom a odídem stadiaľto ako absolutne zničená veličina s tým práním, boh daj by som sa nikdy nazrel do neho.“ Prívetké sklamanie Aurela.

Až začiatkom marca 1885 „do behu fabrika naša prišla“. Otec Ondrej Stodola obdivoval dômyselné technické riešenia, ktoré zaviedol syn Aurel. Pravdou však zostáva, že náklady boli privysoké a natrvalo zaťažili rentabilitu výroby. Pri ďalšom lokálnom požiari v 1896 Aurel už len radil.

Pre ekonomické ťažkosti sa rodinná továreň v roku 1905 zmenila na účastinnú spoločnosť a v roku 1912 – 1913 pre nadmerné dlhy ju predali Lackovcom. Týmto skončila rodinná garbiarska tradícia Kováč a Stodola. Lackovci pokračovali v garbiarskej výrobe až do roku 1950. Potom bol v objektoch nábytkársky podnik (Nový domov, neskôr Lipano, s. r. o.). Objekty značne poškodil požiar

Milan Petráš prednáša na starej evanjelickej fare.

v roku 2006, ich devastácia a asanácia. Zostal len poschodový obytný dom, na ktorom od roku 1959 bola pamätná tabuľa Aurela Stodolu. Dom je v žalostnom stave a tak múdro tabuľu dali do múzea. Verme, že nie natrvalo.

Nový vlastník Rein Mikk z ďalekého Talinu chce v asanovanej časti vybudovať obchodné centrum. Tak sa nám odkotúľal jeden z klenotov moderných dejín Liptovského Mikuláša. Mesto sa snaží zachrániť a dôstojne využiť aspoň obytný dom, ale ten má tiež vlastníka v Taline. Zámer na jeho obnovu vypracovali architekti Vladimír Bátia a Pavol Ďurica (2007). Je to len zámer a tých

J. E. Josef Aregger, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Švajčiarska na Slovensku (vpravo) s dekanom MTF STU O. Moravčíkom na výstave.

už bolo. V roku 1989, keď boli v rodnom meste uložené telesné pozostatky Aurela a jeho manželky Dariny, riaditeľ Múzea Janka Kráľa tiež vyslovil želanie. Ostalo len pri ňom. Nič sa nespravilo, a dalo sa. Jediná hmotná stavebná pamiatka, na ktorej projektovaní a realizácii sa podieľal Aurel Stodola je v žalostnom stave. Na bočnej strane budovy je označenie Ulica Aurela Stodolu. Je to slepá ulica v dosť podivnom stave. Označenie nedôstojné a treba ho dať preč. V Liptovskom Mikuláši je Nábřežie Aurela Stodolu. A keď sa dokončí podnikateľský zámer na mieste bývalej fabрики môže sa tá časť označiť menom Aurela Stodolu. Mikulášania svojim rodákum postavili na námestí krásnu fontánu, v ktorej dominuje Aurel Stodola. Verme, že táto aktivita zachráni dom Aurela Stodolu.

Milan Petráš MTF STU

Udelenie ceny prof. Aurela Stodolu za vedeckú prácu na ETH v Zürichu

Z fondu Aurela Stodolu udeľuje ETH Zürich (Institut für Maschinenbau und Verfahrenstechnik) každoročne cenu za mimoriadne vedecké práce. Tohtoročná cena a medaila prof. A. Stodolu bola 26. mája 2009 v slávnostnej miestnosti budovy ETH v Zürichu udeľená prof. Dr. George Stephanopoulosovi zo známej Massachusetts Institute of Technology Cambridge, USA za jeho vedeckú prácu.

Na slávnosti, ktorú otvoril prof. Dr. Sotiris E. Pratsinis, vedúci Institut für Maschinenbau und Verfahrenstechnik (Ústav strojného a procesného inžinierstva), sa okrem hostí z USA zúčastnila aj rektorka ETH prof. Dr. Heidi Wunderli-Allenspach, prof. Dr. Philipp von Rohr, ktorý bol i osobne na oslavách v Bratislave a prorektor z STU Bratislava prof. Ing. Dušan Petráš, PhD., ako i veľký počet študentov a docentov z ETH v Zürichu.

V úvodnom príhovore prof. Dr. Pratsinis pripomenul, že centrálné oslavy 150. výročia narodenia prof. Aurela Stodolu sa v tomto roku už konali na Slovensku na STU v Bratislave. Pri tejto príležitosti Národná banka Slovenska vydala jubilejnú zberateľskú mincu s portrétom A. Stodolu v nominálnej hodnote 10 €.

Po úvodnom príhovore prof. Dr. George Stephanopoulos z USA na historických dokumentoch poukázal i na mimoriadne vedecké výsledky prof. Aurela Stodolu, najmä čo sa týka parných a plynových turbín, ako i ďalšie vedecké práce profesorov z iných krajín, týkajúce sa vývoja v procesnom inžinierstve. Po historickom zhrnutí vývoja detailne predstavil vedeckú prácu: „Nanoscale Process Systems Engineering“ a oboznámil prítomných s jej cieľom, ako i praktickým zavedením v USA i v Japonsku. Nezabudol zdôrazniť i veľký pracovný a vedecký podiel študentov podieľajúcich sa na tejto práci, ako i finančnú podporu od súkromných firiem.

Prorektor STU Dušan Petráš odovzdal Pamätnú medailu A. Stodolu významným osobnostiam ETH Zürich.

Po slávnostnom udelení ceny Aurela Stodolu prof. Dr. George Stephanopoulosovi z USA odovzdal aj prorektor prof. Petráš z STU v Bratislave Pamätnú medailu Aurela Stodolu vydanú na Slovensku, ako i poštovú známku s portrétom Aurela Stodolu profesorky Dr. Heidi Wunderli-Allenspach, rektorky ETH, profesorovi Dr. Philipp von Rohrovi i profesorovi Dr. Sotiris E. Pratsinisovi z ETH Zürichu. Prorektor Petráš v krátkom záverečnom príhovore zdôraznil aj dobre sa rozvíjajúce vzťahy medzi STU v Bratislava a ETH Zürich.

Miro Šuvada, Zürich

foto: ETH Zürich

Úvodné slová patrili rektorovi V. Bálešovi.

Retro-čaj bol opäť skvelý

Twist again – znelo na plné obrátky v študentskom domove Mladá garda. Tanečný parket bol plný nadšených, usmievavých a spokojných zrelších tanca chtivých párov. Takáto skvelá atmosféra bola i na tohtoročnom, v poradí druhom Retro-čaji, ktorý sa uskutočnil 15. mája. Jej spoluautormi boli kapela MG Academic a vyše dvesto absolventov techniky spred štyroch desiatok rokov.

Rektor Vladimír Báleš, ktorý sa prihovril k účastníkom, s potešením hovoril o obnovení tejto tradície. Vyslovil presvedčenie, že od minulého roku tanečníci isto usilovne trénovali, aby nabrali kondíciu a aj sa naučili nové tanečné kreácie. V. Báleš upozornil aj na zrod Alumni klubu STU, ktorý sa teší na svojich ďalších členov spomedzi absolventov. A po jeho slovách, že čaje budú pokračovať, garda zaburácala potleskom.

Na parket potom vykročili mladí taneční majstri Natália Šťastná a Martin Janíček. Pôvabným predtancovaním dodali podujatiu šarm i krásu. Netrvalo dlho a o chvíľu už bol parket zaplnený. Tancovalo, rozprávalo, ale najmä zabávalo a veselilo sa takmer do rána. Všetko to bolo spontánne, neškrobené. I v tom spočíva peknosť tohto podujatia.

Málokto však vie u koho a kde skrsla myšlienka vrátiť sa ku skvelým čajom o piatej po 40. rokoch. Názov Retro-čaj je, podľa rozprávania JUDr. Milana Valašíka, manažéra a jedného z členov kapely, tímovým výtvorom. Samotný návrat k čaju prišiel na svet na podujatí, kde sa stretli rektor Vladimír Bálež s M. Valašíkom. Hrala tam istá skupina a rektor Bálež poznal: No, takí dobrí ako ste boli vy, nie sú. Prišla reč na muziku a padla i otázka V. Báleša, či by ešte vedeli čaj zo študentských čias zopakovať. Čo by nie – odvetil M. Valašík. A keď to povedal chlapcom z kapely, chvíľu ticha vzápätí vystriedal úsmev: no, to by bolo super.

A práve vtedy to všetko znovu začalo. Ing. Ivan Raab, kapelník a klavírista, Ing. Vladimír Hruškovič, bicie, Ing. Jozef Hocpicko, basgitarra, Ing. Miroslav Honty, gitara a spev, Ing. Marian Fridrich, trombón, (všetci absolventi elektrotechniky), Ing. Vladimír Kacvinský, gitara a spev, (chemik) a JUDr. Milan Valašík, klarinet, saxafón (absolvent Právnickej fakulty UK) začali intenzívne cvičiť a pripravovať sa na spomienku „na staré časy“. Kopí-

rovali predovšetkým skladby z roku 1972, kedy hrali v garde na poslednom Čaji o piatej a pridali i skladby z deväťdesiatych rokov.

Na univerzite dostal „pod palec“ retročaj prorektor František Janíček. Prípravy sa zhostil skvele, na vysokej úrovni, spoločne so študentmi, ktorí ochotne pomohli. Aj pre nich to bolo istým osviežením po ukončení príprav. Takto dobre sa vraj už dlho nezabávali. Niektorí dokonca tancovali v páre po prvýkrát.

Muzikanti i hostia sa zhodli, že keď po rokoch opäť vystúpili na pódiu, či na tanečný parket, nevyhli sa dojatiu. Nik si nemyslel, že sa ešte niekedy takto po rokoch opäť stretnú. Nie je to však iba nostalgia. Retro-čaj ponúka príjemnú šálku spomienok na mladosť, na vysokoškolské časy. Ponúka priestor na ľudské stretnutia. Rozdiel je možno iba v tom, že pred štyrmi desiatkami rokov sa kamaráti pýtali: s tou blondínkou, čo si odišiel z čaju, bude niečo z toho? A dnes: nemáš nejaký dobrý liek na žltú?

No, nech už je to akokoľvek platí, že po tomto výbornom čaji sa aj výborne zaspáva s milými, úsmevnými spomienkami a so zlepšenou kondíciou po skvelom tanečnom výkone. Navyše je to tiež hodnotný kultúrny zážitok.

Takže: dovidenia o rok na Retro-čaji 2010.

Ružena Wagnerová, Alumni klub STU

Aj študenti sa dobre zabavili...

FCHPT FCHPT pomenovala poslucháreň podľa zakladateľa modernej fyzikálnej chémie na Slovensku

Dňa 11. mája 2009 sa na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie STU pod záštitou dekana fakulty dr. h. c. prof. Ing. Dušana Bakoša, DrSc., uskutočnil slávnostný spomienkový seminár pri príležitosti nedožitých deväťdesiatych narodenín zakladateľa modernej fyzikálnej chémie na Slovensku prof. RNDr. Dr. Vojtecha Kellö. Z iniciatívy vedenia fakulty bola pri tejto príležitosti pomenovaná poslucháreň menom tohto významného dlhoročného pracovníka našej univerzity. Slávnostného podujatia sa zúčastnili aj najbližší rodinní príslušníci profesora Kellö, jeho manželka, dcéra a syn prof. RNDr. Vladimír Kellö, DrSc., ktorý je pokračovateľom diela svojho otca, v súčasnosti vedúci Katedry fyzikálnej a teoretickej chémie na Univerzite Komenského. Slávnostné laudatio, približujúce najmä mladším účastníkom osobnosť a dielo prof. Kellö, predniesol doc. Ing. Pavel Kovařík, CSc., ktorý vyzdvihol jeho podiel na formovaní fyzikálnej chémie na Slovensku a pri organizovaní vedy najmä z pozície viacerých významných postov v štruktúrach Slovenskej akadémie vied. Na záver podujatia vystúpil dekan fakulty prof. Bakoš, ktorý učebňu oficiálne pomenoval menom prof. Kellö.

Profesor Kellö sa narodil 10. mája 1919 v obci Cígelka. Po maturite na gymnáziu v Prešove v roku 1937 začal študovať chémiu a fyziku na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Po uzavretí českých vysokých škôl v školskom roku 1938 – 1939 sa vrátil na Slovensko, kde pokračoval v štúdiu na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Už ako poslucháč začal v roku 1941 organizovať laboratórne cvičenia z fyzikálnej chémie na Slovenskej vysokej škole technickej. Po skončení štúdia fyziky a chémie na Komenského univerzite v Bratislave v roku 1942, na ktorej bol v roku 1947 promován za doktora prírodných vied, pokračoval vo vedecko-pedagogickej činnosti ako asistent na Katedre fyzikálnej chémie Slovenskej vysokej školy technickej. Od roku

1951 pôsobil vo funkcii vedúceho Katedry fyzikálnej chémie, v roku 1953 bol vymenovaný za docenta pre odbor fyzikálna chémia a v roku 1957 za profesora. Popri tom, že písal prvé učebné texty a dočasné učebnice z fyziky a chémie, húževnato organizoval pedagogickú a vedeckú činnosť katedry. V priebehu nastávajúcich rokov rozvíjal s kolegami na katedre vedecké bádanie v oblasti progresívnych fyzikálnochemických metód. Pre výchovu chemikov na Slovensku bola nesmiernym prínosom prvá slovenská učebnica fyzikálnej chémie, ktorej bol prof. Kellö spoluautorom. Ako pedagóg bol prof. Kellö veľmi náročný, ale vždy i po celodennom úmornom skúšaní, úzkostlivo objektívny a spravodlivý. Veľká životná múdrosť prof. Kellö sa prejavovala aj v spôsobe,

Prof. RNDr. Vojtech Kellö

Pohľad do auditória (v popredí najbližší príbuzní prof. Vojtecha Kellö).

akým viedol kolektív Katedry fyzikálnej chémie. Jeho vedenie bolo nenápadné, láskavé, málokedy siahal po autoritatívnej forme, naopak svojou prirodzenou autoritou dosahoval plnenie všetkých úloh. Toto zanechalo pečať na celej ďalšej budúcej existencii kolektívu Katedry fyzikálnej chémie prakticky až doteraz. Pre svoje tvorivé organizátorské schopnosti zastával viaceré funkcie. Bol viackrát prodekanom fakulty, členom viacerých vedeckých rád. Profesor Kellö 32 rokov viedol kolektív Katedry fyzikálnej chémie, v školskom roku 1983 – 1984 opustil

svoju alma mater a pôsobil vo viacerých riadiacich funkciách Slovenskej akadémie vied, najprv vo funkcii podpredsedu SAV, neskôr vedeckého sekretára a napokon ako riaditeľ Centra chemických vied. Zomrel 30. júna 2007 na následky predchádzajúceho zranenia.

Stanislav Biskupič
FCHPT STU

SvF Burza pracovných príležitostí

V stredu 22. apríla 2009 sa na Stavebnej fakulte STU konala Burza pracovných príležitostí. Prítomní zástupcovia spoločností a firiem oslovovali študentov končiacich bakalárske, inžinierske a doktorandské štúdiá s cieľom získať do ponúkaných brigád, praxe i trvalého pracovného pomeru kvalitných zamestnancov. Študentom Stavebnej fakulty STU sa tak naskýtala možnosť informovať sa o požiadavkách zamestnávateľa na rôzne ponúkané pozície. Cudzí jazyk a ukončené inžinierske štúdium, to sú dva základné predpoklady úspešného pohovoru na súčasnom trhu práce. Nie menej dôležitým aspektom vzťahu vysokých škôl a trhu práce je tiež skladba študijných odborov – nie vždy sa stotožňuje so záujmom zamestnávateľov.

Vysoké školstvo má momentálne ešte veľa nezodpovedaných otázok – ako sa absolventi zamestnávajú, v akom odbore, či využívajú stu-

dijné vedomosti nadobudnuté na vysokej škole a pod. Vyslovené a štatisticky zdokumentované odpovede na tieto otázky však predpokladajú plnohodnotnú platformu vzájomného zblížovania sa vysokých škôl a zamestnávateľov.

Burza pracovných príležitostí zrealizovaná na Stavebnej fakulte STU dokumentuje, že spolupráca s firmami sa perspektívne skvalitňuje a zintenzívňuje, čoho dôkazom sú časté spoločné stretnutia v rámci iných grémíí,

ako je vedecká rada SvF, priemyselná rada SvF – na ktorých sa všetky predložené pripomienky prerokúvajú.

Celkovú atmosféru akcie prišiel zdokumentovať aj štáb študentskej televízie MC2, ktorá je súčasťou Multimediálneho centra Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Valéria Kocianová
SvF STU

FEI 19. Medzinárodná vedecká konferencia Radioelektronika 2009

Dňa 22. a 23. apríla 2009 sa konala 19. medzinárodná vedecká konferencia Radioelektronika 2009. Hlavným organizátorom bola Katedra rádioelektroniky FEI STU v Bratislave. Záštitu nad organizáciou konferencie prebral dekan fakulty doc. Ing. Ján

Vajda, CSc., a na jej príprave a organizácii sa spolupodieľali aj sesterské pracoviská z FEKT VUT v Brne, FEL ČVUT v Prahe, ZČU v Plzni, Univerzity v Pardubiciach, TU z Košíc. Technické sponzorstvo nad konferenciou prevzala československá sekcia

IEEE, časopis Radioengineering a Česká elektrotechnická spoločnosť, skupina pre mikrovlnnú techniku. Príspevky boli podľa obsahu rozdelené do troch odborných sekcií – Elektronické obvody a systémy, Spracovanie signálov a aplikácie a Antény, mikrovlnná technika a optoelektronika. Počas konferencie boli v jednotlivých sekciách prezentované zaujímavé prednášky učiteľov, vedeckých pracovníkov a doktorandov z univerzít z Českej republiky, Maďarska, Poľska, ale tiež z Indie, Číny, no a, samozrejme, zo slovenských technických univerzít. V posterovej sekcií tiež boli prezentované zaujímavé témy a problémy na riešenie. Spoluprácu s praxou podporili sponzori konferencie (firmy H test, TR Instruments, Comergon, CST), z ktorých dve okrem sponzorského daru boli aj aktívnymi účastníkmi konferencie. Počas rokovania prezentovali firmu, jej produkty (TR Instruments, CST).

Účastníci konferencie pozorne počúvajú prednášku.

Diskusia v sekcii po prednesenej prednáške.

V závere konferencie účastníci skonštatovali, že tak ako predchádzajúce ročníky, aj tento naplnil svoj hlavný cieľ, ktorým je realizácia stretnutia odborní-

kov z priemyslu a technických univerzít zo Slovenska, Česka a zo susedných krajín, ktorí sa venujú vzdelávaniu a výskumu v oblasti elektroniky, komunikačných

a informačných technológií. V diskusiách počas prednášok, ale aj počas neformálnych stretnutí, odznelo mnoho podnetných myšlienok a nápadov, ktoré určite posunú účastníkov dopredu v ich odbornej, vedeckej a pedagogickej práci.

A celkom na záver 19. medzinárodnej vedeckej konferencie Radioelektronika 2009, boli všetci tohtoroční účastníci pozvaní budúcim hlavným organizátorom Ústavom rádioelektroniky FEKT VUT v Brne zastúpeným jeho vedúcim prof. Dr. Ing. Zbyňkom Raidom na jubilejný 20. ročník do metropoly Moravy, do Brna.

Zuzana Krajčušková

FEI STU

foto: **Ján Hribík**, FEI STU

Vítazný návrh.

FA Re-dizajn budovy predajne Lidl

Takmer paralelne so súťažou SCHÜCO prebiehala na Fakulte architektúry aj ďalšia študentská súťaž na tému: „Re – dizajn budovy predajne Lidl“. Cieľom súťaže bolo získať inovatívne architektonické a dizajnérske riešenia jestvujúceho objektu predajne potravín Lidl, (lokalita Bratislava – m. č. Dúbravka, Saratovská ul.) s cieľom ich praktického využitia tak pre danú lokalitu, ako aj pre objekty pripravované na realizáciu v iných lokalitách Slovenska a Európy. Očakávalo sa, že súťažiaci prinesú nový pohľad a „nový šat“ na zaužívaný typ

budovy Lidl, pričom materiálová báza nového dizajnu budovy bola neobmedzená.

Súťažné návrhy mali preukázať v maximálnej šírke použiteľnosť a výhodnosť použitých prvkov s možnosťou variabilnosti ich výrazu a zároveň aj istú mieru ich obmeny v závislosti od lokality. Súťažné návrhy mali byť ukážkou skĺbenia celkového architektonického konceptu so stavebno-konstruktívnym riešením, architektonicko-výtvarným a stavebným detailom.

Do súťaže bolo zaslaných 16 návrhov. Porota národného kola zasadala v zložení:

Ing. arch. Martin Nedoba,
SKA – predseda poroty
prof. Ing. arch. akad. arch. I. Petelen, PhD.,
FA STU
doc. Ing. arch. J. Ilkovič, PhD.,
ÚKAIS, FA STU Bratislava
Ing. arch. akad. arch. V. Bahna, PhD.,
FA STU, Bratislava
Ing. Martin Hlínka, LiDL
Slovenská republika, v. o. s
Ing. arch. Yakoub Meziani,
tajomník poroty

1. cena

Návrh úpravy budovy prezentuje nekonvenčný dizajn úpravy fasády pomocou „priestorových“ písmen v odstupňovaní sýtosti použitých farieb. Celková úprava fasády je realizačne nenáročná, pomocou priemyselne vyrobených prvkov písmen z povrchovo upraveného ťahokovu. Návrh spĺňa kritériá súčasného dizajnu a jednoduchosti prevedenia úpravy. V návrhu je prezentovaný aj názor na nový dizajn riešenie vstupu do typového objektu s využitím farebného segmentu pri vstupe. Negatívom návrhu je nerešpektovanie výtvarného výrazu loga firmy.

2. znížená cena.

1. znížená cena

Návrh výrazne rešpektuje súčasné konštrukčné riešenie a zakladá sa na „pokračovaní“ priehradových väzníkov s ich „meandrovým“ lamelovým prestupom do fasády. Návrh je farebnou kompozičnou hrou plôch s použitím typických firemných farieb s akcentovaním hlavného vstupného priečelia.

2. znížená cena

Z hľadiska dizajnu je návrh výrazovo kompaktný s využitím transformovaného výrazu tzv. čiarového kódu vo forme verti-

kálneho lamelového obkladu jestvujúcej konštrukcie budovy, ktorý vytvára primeranú novú dynamiku budovy v spojení s „čiarovou fádnosťou“. V návrhu je prezentovaný názor na novú polohu a tvar loga vo vstupnej časti jestvujúceho prístavku halového objektu predajne. Negatívom návrhu je nerešpektovanie výtvarného výrazu loga firmy.

3. znížená cena

„Nový šat“ budovy predstavuje imitáciu nového plášťa s organickými „škicovanými“ modrými krivkami po obvodu budovy bez

vnútornej zákonitosti ich vzájomného usporiadania. Nový plášť je vytvorený pomocou povrchovo farebne upravených kaziet z ťahokovu, ktoré predstavujú nenáročné technické riešenie. Vhodne je umiestnený aj pôvodný výraz loga LiDL, ako súčasť predsadeného vstupu do predajne. Celkovo návrh predstavuje nekonvenčné riešenie nového dizajnu budovy.

Yakoub Meziani
FA STU

FIIT IIT.SRC 2009 – študentská vedecká konferencia

Dňa 29. apríla 2009 sa uskutočnil už piaty ročník študentskej vedeckej konferencie zameranej na informatiku a informačné technológie – IIT.SRC 2009 (Informatics and Information Technologies Student Research Conference), ktorej cieľom bola prezentácia výskumných projektov študentov informatiky a informačných technológií vo všetkých troch stupňoch štúdia. 125 študentov predstavilo 77 prác, z toho bolo 7 zo sekcie TP Cup Contest, v ktorej študenti predstavili svoje tímové projekty v rámci súťaže ISI TP Cup 2009. Všetky príspevky boli publikované v zborníku. Práce študentov boli hodnotené nielen odbornou porotou pôsobiacou v akademickvej sfére, ale i odborníkmi z praxe. Študenti si i sami mohli vyskúšať rolu porotcu a vyhodnotiť najlepší poster.

Konferencia začala v plnej posluchárni zaujímavou pozvanou prednáškou Open Corpus Adaptive Hypermedia

Konferencia začala v plnej posluchárni zaujímavou pozvanou prednáškou Open Corpus Adaptive Hypermedia – Problems, Pathways and Practice prof. Petra Brusilovskeho z Pittsburghskej univerzity.

– Problems, Pathways and Practice prof. Petra Brusilovskeho z Pittsburghskej univerzity o adaptívnych webových systémoch s množstvom ukážok.

Následne sa prízemie medzi blokmi E až C zaplnilo študentmi, ktorí prezentovali svoje postery v dvoch blokoch v piatich sekciách:

- Softvérové inžinierstvo (Software Engineering)
- Spracovanie informácií, webové technológie (Information Processing, Web Technologies)
- Počítačová grafika, multimédiá, IT aplikácie (Computer Graphic, Multimedia, IT Applications)
- Informatika, umelá inteligencia (Computer Science, Artificial Intelligence)
- Počítačové systémy, počítačové siete a bezpečnosť (Computer Systems, Computer Networks and Security)

Súčasťou konferencie bola Súťaž v rýchlostnom programovaní, ktorej cieľom bolo vytvoriť počítačové programy ako správne riešenia čo najväčšieho počtu problémov a prostredníctvom systému ich odovzdať v čo najkratšom čase. Tí, čo nesúťažili, si mohli zatípať na víťaza.

Popoludnie spríjemnila prezentácia robotického futbalu RoboCup, kde študenti prezradili roboticko-futbalové taktiky prípravnosti „hráčov“ na zdolanie súpera, spoločnosť Hewlett-Packard prezentovala uplatnenie teórie v praxi a IBM predstavila inteligentnejšiu planétu.

Ocenenia si odniesli títo úspešní študenti:

Cena dekana FIIT STU - DEAN'S AWARD

- Martin Jačala: Identifying Entity Relationships in News Reports (pod vedením Jozefa Tvarožka)
- Sekcia: Informatika, umelá inteligencia
- Sponzor: Slovenská spoločnosť pre umelú inteligenciu
- Peter Kajsa: Design Patterns Instantiation Based on Semantics and Model Transformations (pod vedením Ľubomíra Majtása)
- Sekcia: Softvérové inžinierstvo
- Sponzor: PosAm

- Michal Barla: On Finding Keyword Relations Using Wisdom of the Crowd (pod vedením prof. Márie Bielikovej)
- Sekcia: Spracovanie informácií, webové technológie
- Sponzor: SOFTEC
- Jaroslav Abaffy: Performance Comparison of OS Schedulers on Symmetric Multiprocessors (pod vedením doc. Tibora Krajčoviča)
- Sekcia: Počítačové systémy, počítačové siete a bezpečnosť
- Sponzor: Q-Products Industrial Computers
- Gabriel Braniša: Design of Environment for Simulation Evolutionary 3D Multi-Agent Systems (pod vedením doc. Martina Šperku)
- Sekcia: Počítačová grafika, multimédiá, IT aplikácie
- Sponzor: TEMPEST

Cena BEST PAPER AWARD

- Jakub Mažgut: Analyzing DNA Sequences Based on Oligomer-Position Information (pod vedením Dr. Petra Tiňa)
- Doctoral (PhD.) Degree Program Category
- Sponzor: Slovenská spoločnosť pre umelú inteligenciu
- Michal Kasan: Semantics, AI-planning and User: Mutual Assistance in Web Service Composition (pod vedením Dr. Viery Rozinajovej)
- Master (Ing.) Degree Program Category
- Sponzor: IBM Slovensko
- Martin Labaj, Peter Liška, Michal Lohnický, Daniel Švoňava: inFUNmation – Novel Approach to Information Presentation Employing a Game (pod vedením prof. Márie Bielikovej)
- Bachelor (Bc.) Degree Program Category
- Sponzor: Slovenská informatická spoločnosť

Ceny medzinárodných profesijných spoločností

- The Czech ACM Chapter Prize
- Ľubomír Majtás: Variability Support for the Pattern Instantiating Tool (pod vedením prof. Pavla Návrata)
- Marián Šimko: Improving Search Results Leveraging Shallow Semantics of Metadata (pod vedením prof. Márie Bielikovej)
- Peter Havrila: A Visualization of Management Related Information in TCP/IP Networks (pod vedením doc. Margaréty Kotočovej)
- Peter Drahoš: LuaDist: Extendable Embedded Runtime and Development Environment (pod vedením doc. Martiny Šperku)
- Martin Čaučík, Tomáš Dankovčík, Peter Jakubec, Martin Jakubčí, Ľuboš Ukrop, Martin Zachar: Interactive Weather Desktop Prototype (pod vedením Aleny Kovárovej)
- IEEE Czechoslovakia Section Prize
- Miroslav Štolc: Model Transformation Languages and Refactoring (pod vedením Dr. Ivana Poláška)
- Katarína Kostková: Identifying an Individual in Large Information Spaces by Leveraging Social Relationships (pod vedením Michala Barlu)
- Ján Suchal: Reconstructing Viral Recommendation Networks from Server Logs (pod vedením prof. Pavla Návrata)
- Andrej Fogelton: Interactive Whiteboard JAVA API (pod vedením Mateja Makulu)
- Simon Hupka, Michal Choleva, Peter Koine, Emil Motovský, Ján Turoň: Petri Net Designer (pod vedením Dr. Kataríny Jelemenskej)
- Circuits and Systems, Communications Societies and Signal Processing Societies IEEE Chapter Prize
- Lenka Litvová: Face Recognition by Mobile Devices and its Usage for Authentication (pod vedením Aleny Kovárovej)
- Roland Dobai: Test Generation for Asynchronous Circuits (pod vedením doc. Eleny Gramatovej)
- Juraj Michalák: Transparent Cryptographic Embedded Computer System (pod vedením doc. Ladislava Hudeca)

Cena PosAm za užitočné technológie

- Ján Máté: Enhancing the BitTorrent Protocol Speed Reliability (pod vedením prof. Jiřího Šafaříka)

Cena PC REVUE

- Jaroslav Abaffy, Martin Jačala, Peter Kajsa

Spoločná fotka najúspešnejších.

Kto bude najrýchlejší?

Návrh na Cenu literárneho fondu

– Jaroslav Abaffy, Michal Barla, Peter Bartalos, Ronald Dobai, Jakub Mažgut, Radoslav Menkyna, Michal Tvarožek, Peter Vilhan

Cena BEST POSTER AWARD

– Adam Adámek, Dalibor Habaj, Tomáš Kováč, Daniel Ochodnický, Gabriel Szabó: Data Sharing in a Workgroup (pod vedením Borisa Dada)

Sponzor: IBM Slovensko

Súťaž v rýchlostnom programovaní

– 1. miesto: Martin Labaj 4 úlohy, 06:06:32
– 2. miesto: Karol Rástočný 3 úlohy, 03:00:54
– 3. miesto: Daniel Švoňava 3 úlohy, 03:40:55
Sponzor: Siemens Enterprise Communications

Zuzana Marušincová, FIIT STU

foto: Peter Lacko, Mária Bielíková

Pred hlavným vchodom na výstavisko AHEMA.

SjF Študenti Strojníckej fakulty na výstave AHEMA 2009

Absolvovanie povinnej exkurzie študentov vo firmách v zahraničí nie je už dnes nič neobvyklé. Vzhľadom na európsky priestor sa aj našim študentom otvoril pracovný trh v západnej Európe, a tak sa firmy predbiehajú, aby ukázali svoje možnosti na zamestnanie pre našich študentov a snažili sa získať našich schopných študentov za svojich zamestnancov. Nie je však celkom bežné zorganizovať povinnú exkurziu formou návštevy renomovanej svetovej výstavy usporiadanej v zahraničí.

Vzhľadom na trvale upadajúci záujem študentov o štúdium technických disciplín na univerzitách je problémom zvýšiť záujem o techniku nielen na stredných školách, ale aj o štúdium tých študijných programov, ktoré sa v posledných rokoch netešia veľkému záujmu študentov na vysokých školách, pretože majú prívlastok „ťažké“, „komplikované“ a podobne. Ako možno lepšie ukázať študentom, že o absolventov takýchto programov sa neustále zvyšuje záujem domácich aj zahraničných

firiem, než im ukázať to najlepšie, čo v súčasnosti existuje, na najväčšej výstave svojho druhu na svete.

Na Strojníckej fakulte STU v Bratislave sa v posledných rokoch pozoruje klesajúci záujem o štúdium viacerých nosných programov. Jedným z nich sú aj programy z odboru „procesná technika“, kam patrí bakalársky ŠP „procesné strojnictvo“ a inžiniersky ŠP „chemické a potravinárske stroje a zariadenia“. To magické slovíčko „chemické“ zrejme nevyvoláva u mnohých študentov pozitívny dojem, hoci je iba doplnkom toho, čo je podstatou štúdia, t. j. strojnictvo špecifickej a širokej oblasti priemyslu, akou je chemický a potravinársky priemysel, ktorý má na Slovensku trvale významné postavenie.

Po dohode s pracovníkmi firiem z uvedeného odvetvia zorganizoval Ústav procesného a fluidného inžinierstva SjF STU v Bratislave exkurziu na svetovú výstavu chemického inžinierstva a strojnictva AHEMA 2009 vo

Frankfurte nad Mohanom (SRN), ktorá sa konala 12. – 15. mája 2009. Autobusového zájazdu sa zúčastnilo 18 študentov z ÚPFI, 2 pedagógovia a 8 pracovníkov sponzorujúcej firmy. Počas uvedených dní sa mali študenti možnosť zoznámiť na výstave s najnovšími aparátmi, strojmi a technológiami z tých procesov, ktoré študujú v rámci svojich študijných programov. Na výstave sa priamo v jednotlivých stánkoch svetových firiem uskutočnili prednášky o princípoch práce často unikátnych zariadení, v rámci ktorých prof. Peciar a Ing. Fekete doplnili názorne to, čo sa v posluchárňach dá vysvetliť iba ťažko. V rozhovoroch s pracovníkmi firmy Noving Nováky, ktorí boli účastníkmi exkurzie, mali študenti možnosť konfrontovať svoje predstavy o budúcej práci s každodennou realitou projekčnej firmy. Nezanedbateľnou časťou odbornej exkurzie bola aj prehliadka mesta Frankfurt a neformálne rozhovory v malom hoteli „Zum grünen Kranz“ v mestečku Rüdeshem am Rhein, kde boli účastníci ubytovaní.

Pred prednáškou v stánku firmy RHEWUM.

Keďže sa jednalo o finančne nákladnú akciu (náklady predstavovali výšku viac ako 7000 eur), na ich úhradu sa spojili významné firmy z odboru chemického a potravinárskeho priemyslu. Na čelných pozíciách v nich pracujú

absolventi z uvedeného ústavu a nie je im ľahostajný nezáujem študentov o odbor, v ktorom absolventi trvale nachádzajú zaujímavú a perspektívnu prácu. Aj napriek problémom spôsobeným súčasnou hospodárskou situá-

ciou, umožnili sponzorskými darmi realizovať túto skvelú akciu pre študentov. Je namieste uviesť ich názvy: Noving Nováky, Kraft Foods Bratislava, Kerametal Bratislava, Technos Hronec, Fornaxa Slovakia Bratislava, ABC Klima a VTS pri Slovnaft Bratislava. Ich aj naším spoločným želaním je to, aby sa prihlásilo na štúdium študijných programov v procesnej technike viac študentov, pretože ich deficit v odbore sa stáva vážnym problémom, ktorý nemožno vyriešiť šibnutím čarovného prútika, ale iba poctivým štúdiom a záujmom o odbor.

Vysvetľovanie princípu práce analyzátoru.

Marian Peciar

SjF STU

MTF 53. ročník kongresu Európskej organizácie pre kvalitu (EOQ)

V dňoch 12. – 14. mája 2009 sa uskutočnil v poradí už 53. kongres Európskej organizácie pre kvalitu. Kongres sa konal v Dubrovniku v Chorvátsku.

Za Materiálovotechnologickú fakultu STU so sídlom v Trnave sa kongresu aktívne zúčastnili: prof. Ing. Alexander Linczényi, CSc.,

a doc. Ing. Renata Nováková, PhD., z Ústavu priemyselného inžinierstva, manažmentu a kvality.

Miesto konania kongresu – Dubrovnik, si Európska organizácia pre kvalitu zvolila viac menej symbolicky. Dubrovnik totiž nie je len, našincovi dobre známa, prímorská turistická

destinácia, ale je to i mesto s pozoruhodnou históriou. Málokto vie, že obyvatelia Dubrovníka boli veľmi schopní obchodníci. Už pred 700 rokmi obchodovali s Tureckom, Indiou a neskôr mali svojho obchodného zástupcu dokonca v Afrike (Kapverdské ostrovy). Už v stredoveku existovali diplomatické vzťahy

s anglickým súdom. V historických prameňoch sa spomína, že i mocné a bohaté Benátky boli závislé od tohto slovanského mesta.

Staré mesto bolo dokončené v 13. storočí a zostáva bezo zmien prakticky až do dnešných dní. Mesto je obklopené hradbami, v ktorých sú len dva vchody.

Ako už bolo spomenuté, obyvatelia mesta boli schopní obchodníci a obchod je vždy spojený s výrobou a predajom produktov. Jedným z najdôležitejších kritérií ich predaja vždy bola, je i bude požadovaná kvalita. Len skutočne kvalitný produkt si totiž vie nájsť svojho zákazníka. V súčasnom krízovom období, v ktorom sa zmietajú ekonomiky mnohých krajín sa kvalita a požiadavky na ňu, začína opäť skloňovať vo všetkých možných pádoch. Prežijú totiž len tí, ktorí sa dokážu prispôsobiť požiadavkám trhu, tí, ktorí včas pochopia, že len kvalitné produkty (máme na mysli výrobky i služby) nájdu svojich zákazníkov, a tým umožnia svojim výrobcom, resp. poskytovateľom prežiť v konkurenčnom boji.

Oblasťou manažérstva kvality sa už od roku 1956 zaoberá Európska organizácia pre kvalitu. Jej sídlo je v Bruseli. Ide o neziskovú a interdisciplinárnu organizáciu zameranú na efektívny rozvoj práve v oblasti kvality. Je koordináčnym subjektom pre svojich plnoprávných členov. V súčasnom období zastrešuje cca 34 národných organizácií kvality. Každá členská organizácia má v orgánoch EOQ jedného oficiálneho reprezentanta. Títo reprezentanti tvoria valné zhromaždenie EOQ, ktoré sa stretáva 2-krát do roka. Popri pravidelných mítingoch, sú pri EOQ vytvorené rôzne pracovné skupiny, ktorých úlohou je výmena skúseností v špecifických oblastiach manažérstva kvality, ako je napr. výchova a vzdelávanie, ľudské zdroje, využívanie informačných technológií a pod.

Pre úplnosť je potrebné povedať, že v EOQ je zaregistrovaných 40 krajín, celkovo je zaevidovaných cca 70 000 členov, 500 000 spoločností, 50 000 registrovaných expertov a každoročne sa pri príležitosti Svetového dňa kvality zorganizuje okolo 1000 podujatí po celom svete. Aktuálnym prezidentom tejto európskej organizácie je Viktor Seitschek a prvým viceprezidentom Niyazi Akdas z Turecka.

Slovenská republika mala v tejto prestížnej organizácii tiež svojho zástupcu. Bol ním profesor Linczényi, ktorý pôsobil v rade EOQ v rokoch 1974 – 1991 ako člen a dokonca v rokoch 1977 – 1980 zastával funkciu viceprezidenta EOQ.

53. ročník kongresu EOQ sa niesol pod heslom „Quality in an age of transition“. V priebehu kongresu vystúpilo so svojimi veľmi aktuálnymi a zaujímavými príspevkami 50 rečníkov z celého sveta.

Prof. Linczényi a doc. Nováková predniesli svoj príspevok na tému „Process oriented quality management system“ (Procesne orientovaný systém manažérstva kvality). Ich príspevok vyvolal veľmi živú diskusiu, nakoľko bol venovaný trendovej oblasti manažérstva kvality – procesne orientovanému manažérstvu kvality.

Procesná orientácia v manažérstve kvality je totiž v praxi realizovaná nesystémovým spôsobom, a preto neprináša organizáciám želané efekty. Do značnej miery k tomu prispieva názorová nejednotnosť odborníkov zaoberajúcich sa touto problematikou a veľký podiel na tomto nelichotivom stave majú i normy ISO, ktoré si mnohí zamieňajú so skutočnou podstatou manažérstva kvality. Normy ISO síce deklarujú potrebu procesnej orientácie v manažérstve kvality, ale inak pôsobia skôr zavádzajúco a procesnú orientáciu do hĺbky a širších súvislostí vôbec neriešia.

Okrem príspevku našich prednášateľov tu odzneli veľmi podnetné vízie do budúcnosti v predmetnej oblasti. Svojou prednáškou zaujal profesor Velimir Sric, ktorý pôsobí na Ekonomickej fakulte v Zagrebe a súčasne je hosťujúcim profesorom na Univerzite v Kalifornii Los Angeles. So svojimi poznatkami vystúpili i také kapacity, ako napr. profesor Conti z Talianska (prezident Medzinárodnej akadémie pre kvalitu, bývalý prezident EOQ v rokoch 1992 – 1994, v súčasnosti čestný člen EOQ), profesor Shoji Shiba (emeritný profesor z University v Tsukube v Japonsku,

medzinárodne uznávaný guru kvality), profesor Gopal K. Kanji z Anglicka, profesor H. D. Seghezzi zo Švajčiarska (prezident EOQ v rokoch 1986 – 1988, v súčasnosti čestný člen), profesor Jurij Abramovič Gusakov z Ruska (bývalý prezident EOQ a hlavný predstaviteľ koordináčného výboru Svetovej aliancie pre kvalitu), Katarina Gaži Pavelic (viceprezidentka EOQ pre kongres v Chorvátsku) a takto by sme mohli vymenovávať ešte ďalšie a ďalšie zvučné mená, ktoré sú známe predovšetkým ľuďom zaoberajúcim sa manažérstvom kvality.

Hlavným poslaním kongresu bolo poukázať na súčasnú situáciu a trendy v danej oblasti.

Okrem cenných poznatkov sme nadviazali pracovné vzťahy s viacerými účastníkmi. Napr. prezident EOQ Viktor Seitschek prisľúbil i aktívnu účasť na medzinárodnej konferencii CO-MAT-TECH, ktorá sa má uskutočniť v Trnave, v októbri tohto roku. Okrem toho sme s predsedom výboru Svetovej aliancie pre kvalitu (WorldAlliance for Quality) Gusakovom rokovali o možnostiach spolupráce a zapojenia sa do projektov tejto organizácie.

Sme radi, že sme mohli zviditeľniť našu alma mater na takejto prestížnej svetovej akcii a treba povedať, že i pre nás bola účasť veľmi podnetná, či už v nadviazaní spolupráce vo svetovom meradle, ale i v získaní informácií týkajúcich sa trendov v oblasti manažérstva kvality.

Renata Nováková, MTF STU

Alexander Linczényi, MTF STU

ÚM Úspešné vystúpenie doktorandov na svetovej konferencii

V dňoch 27. – 30. mája sa už po druhýkrát v Bratislave uskutočnila 11. svetová konferencia „New challenges of globalization“, ktorú organizuje Society for Global Business and Economic Development so sídlom na Montclair State University New Jersey. Spoluorganizátorom na Slovensku bola Fakulta managementu UK. Konferencia je každoročne organizovaná v takých svetových metropolách, ako je napr. Kyoto, Bangkok, Mexico City a pod. Na konferencii sa okrem pedagógov ÚM STU – doc. Petříková, PhD., a Mgr. Jaššo, PhD., z oddelenia priestorového plánovania a manažmentu – úspešne zúčastnili aj dvaja doktorandi študijného odboru odvetvové a prierezové ekonomiky so svojimi príspevkami: Ing. Július Golej a Ing. Andrej Adamuščin, pre ktorých účasť na takejto významnej konferencii bola premiérou.

Ing. Andrej Adamuščin – 3. ročník doktorandského štúdia.

Ing. Július Golej – 1. ročník doktorandského štúdia.

Daniela Špírková
ÚM STU

Zľava: prof. I. Baláž, doc. J. Dický, Ing. J. Haydary, Ing. V. Kotrádyová, veľvyslanec SR v Iráne Anton Hajduk, Dipl. Eng. M. O. Temori.

FCHPT Spolupráca s Afganistanom v rámci projektu Asia Link

Slovenská technická univerzita v Bratislave, ako najväčšia univerzita na Slovensku poskytujúca technické vzdelávanie, je riešiteľkou nielen mnohých výskumných a technických projektov, ale v posledných rokoch sa aktívne zapája aj do spolupráce v rámci rozvojovej pomoci. Najnovším projektom tohto typu je projekt Euro-Asia Partnership for Develop-

ment Human Resource Capacity of Engineering Education in Afghanistan financovaný Európskou komisiou (projekt č. 147-063).

Keďže Ázia patrí medzi kľúčové partnerské regióny Európskej únie z politického, ekonomického, bezpečnostného a kultúrneho hľadiska, v roku 2002 bol Európskou komisiou

iniciovaný program Asia Link, ktorý je zameraný na vytváranie kontaktov a posilnenie spolupráce medzi univerzitami v Európe a rozvojových krajinách Ázie na regionálnej, ako aj medzinárodnej úrovni.

Univerzitné vzdelávanie a výskum patrí medzi najdôležitejšie faktory rozvoja spoloč-

Autorka príspevku a ostatní členovia organizačného výboru.

nosti. Významnou mierou prispieva k rastu ekonomiky, rozvoju technických i humanitných oblastí a globalizácii. Práve preto jeden z komponentov programu Europe-Asia Link je zameraný na rozvoj univerzitného vzdelávania a podporu spolupráce medzi európskymi a ázijskými vzdelávacími inštitúciami.

Afganistan, ako jedna z najchudobnejších krajín sveta, sa v súčasnosti nachádza v neľahkej situácii. Početnými vojnovými konfliktami zmietaná krajina, kde je zničené všetko od základnej infraštruktúry až po ľudský potenciál (v priemere len okolo 30 % ľudí vie čítať a písať, vyššie vzdelanie majú len 2 % populácie), nie je schopná obnovy bez zahraničnej pomoci. Devastácia krajiny, miest a ľudí, ktorú vidno na každom kroku, je strašná. Základné potreby ľudí, ktoré by mal zabezpečiť štát, pomáhajú zabezpečovať zahraničné mimovládne a humanitárne organizácie. Realizáciu projektov a pomoc však do veľkej miery sťažuje zhoršujúca sa bezpečnostná situácia. Štát sa zatiaľ zmieta v politických a ekonomických problémoch, korupcii a vo vojnových konfliktoch na juhu krajiny. Afganistan je zároveň krajina známa ako najväčší producent ópia na svete. Štatistiky uvádzajú, že viac ako 90 % svetovej produkcie ópia pochádza práve odtiaľto. Mak sa pestuje na viac ako 160 000 ha úrodnej pôdy. Pokusy o redukciu pestovania maku zatiaľ zlyhávajú.

Stabilizácia ázijského regiónu, a zvlášť Afganistanu, je preto jednou z najdôležitejších výziev súčasnosti. Podpora vzdelávania neprináša okamžité výsledky, ale z dlhodobého hľadiska je to jedna z najlepších investícií. Rozvoj univerzitného vzdelávania a zvlášť inžinierskeho štúdia je v súčasnosti nevyhnutný pre obnovu krajiny a spoločnosti a je tiež jednou z priorit afganskej vlády.

Projekt, ktorý realizuje Slovenská technická univerzita v Bratislave, ktorá je zároveň hlavným koordinátorom projektu v spolupráci s Technickou univerzitou vo Viedni, Ázijským technickým inštitútom, Kábulskou polytechnickou univerzitou a Herátskou univerzitou, je zameraný na zlepšenie systému univerzitného vzdelávania na spomínaných dvoch afganských univerzitách.

Hlavnou cieľovou skupinou sú mladí univerzitní profesori, ktorí majú možnosť sa zúčastniť odborných stáží na partnerských univerzitách v Európe a Ázii a talentovaní študenti, ktorí u nás alebo na iných partnerských univerzitách absolvujú dvojročné magisterské štúdium vo vybraných technických odboroch. Medzi ďalšie aktivity, ktoré sa v rámci projektu realizujú, patrí organizácia odborných konferencií a workshopov pre širšiu odbornú verejnosť, pedagógov a študentov afganských univerzít.

Pohľad na Novú mešitu (Kábul).

V Kábule sa medzi 28. marcom a 1. aprílom uskutočnila prvá konferencia s názvom „Moderné trendy v stavebnom inžinierstve a architektúre“. Zo Slovenska na konferenciu pricestovalo niekoľko účastníkov: doc. Ing. Jozef Dický, PhD., a prof. Ing. Ivan Baláž, PhD., zo Stavebnej fakulty STU, Ing. Juma Haydary, PhD., (koordinátor projektu) a Dr. Ing. Zuzana Letková z Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, Ing. Veronika Kotrádyová, PhD., z Fakulty architektúry STU.

Konferencia bola otvorená modlitbou, po ktorej nasledovali príhovory predstaviteľov univerzity a projektu. Medzi najvýznamnejšími hosťami bol štátny tajomník Ministerstva vyššieho vzdelávania Afganistanu, Mohammad Azam Babori a veľvyslanec Slovenskej republiky Anton Hajduk, ktorý si napriek svojim povinnostiam našiel čas na návštevu Polytechnickej univerzity a podporu projektu. Slovenský veľvyslanec vo svojom prejave vyzdvihol nielen súčasný projekt, ale aj pomoc Slovenskej republiky Afganistanu v rámci Slovenskej oficiálnej rozvojovej pomoci.

Celkovo sa na konferencii zúčastnilo 124 účastníkov, medzi ktorými boli okrem afganských pedagógov a študentov aj odborníci z viacerých európskych a amerických univerzít. Odznelo tu 25 odborných prednášok a uskutočnili sa tri odborné semináre pre viac ako 100 afganských študentov: Prestup tepla a energetická bilancia budov, Interiérový dizajn, Normy a štandardy v stavebnom inžinierstve. Konferencia bola odrazovým mostíkom pre ďalšiu spoluprácu medzi STU a afganskými univerzitami. Okrem prezentácie moderných učebných osnov v oblasti stavebného inžinierstva a metodológie výučby, prezentácie noriem a moderných prístupov v stavebníctve a architektúre sa v rámci rokovanií uzavrela aj

Ruiny kráľovského paláca.

nová dohoda o spolupráci v oblasti rozvoja štúdia chemického inžinierstva.

Prednášková sála bola zaplnená každý deň. Jednotlivé príspevky sprevádzala zaujímavá diskusia, ktorá miestami prerastala do konfrontácie. Tlmočník nemal ľahkú úlohu a mal čo robiť, aby stihol prekladať aspoň podstatné veci. Na takéto živé diskusie nie sme na našich konferenciách zvyknutí.

Konferencia sa stretla v Afganistane s veľkým ohlasom. Krátky záznam z prvého dňa odvysielalo 5 miestnych televízií. Organizačne bola konferencia zvládnutá na veľmi dobrej úrovni. Všetkým zahraničným účastníkom a najmä nám zo Slovenska sa dostalo nesmier-

nej pohostinnosti a úcty, pretože napriek negatívnym správam, ktorými sme do značnej miery ovplyvnení, sme pricestovali do tejto nie celkom bezpečnej krajiny.

Afganistan je krajina mnohých tvárí. Je to krajina s bohatou históriou a prekrásnou, ale nedostupnou prírodou. Je to krajina, ktorá patrí medzi najrizikovejšie na svete a kam sa nechodí na dovolenku. Je to krajina, kde bolo mnoho historických miest a pamiatok nenávratne zničených, ale mnoho ich stále existuje. Je to krajina, kde sa väčšina ľudí snaží žiť svoj každodenný život v podmienkach, aké si nevieme predstaviť. Túto krajinu sme mali možnosť navštíviť len na veľmi krátky čas, no napriek tomu si nesieme so sebou veľmi silné

dojmy – neviem ako ostatní, ja predovšetkým pozitívne. Pozitívne vďaka ľuďom, ktorých sme stretli, vďaka starostlivosti, ktorú nám venovali a vďaka pohostinnosti, ktorej sa nám dostalo.

Afganistan je krajina, ktorej najväčší potenciál a bohatstvo predstavujú ľudia. Preto podpora programov a projektov zameraných na vzdelávanie a budovanie kapacít je jednou z mála oblastí, v ktorej Slovensko môže zmysluplne prispieť, či už formou bilaterálnej rozvojovej spolupráce alebo v rámci väčších európskych projektov.

Zuzana Letková
FCHPT STU

S v F Používanie eurokódov v tretích krajinách, Afganistan

Vo všeobecnosti je možné povedať, že aj krajiny mimo EÚ, resp. krajiny, ktoré nie sú členskými štátmi CEN, majú záujem využiť európske skúsenosti, ak chcú revidovať svoje národné normy. Niektoré z nich neváhajú použiť európske normy ako dokumenty, na ktoré odkazujú v procese verejných tendrov. Ďalšie žiadajú o pomoc Európsku komisiu alebo CEN pri tvorbe svojich budúcich noriem.

Eurokódy predstavujú v súčasnosti najmodernejší súbor noriem na svete pre navrhovanie nosných konštrukcií. Z krajín, ktoré doposiaľ vyjadrili záujem o využitie

Otvorenie konferencie vysielali afganské TV. Zľava: riešiteľ projektu EÚ, slovenský veľvyslanec v Iráne, rektor KPU, dekan z Herátu.

množstva nahromadených vedomostí v eurokódoch patria: Južná Afrika (jej normy pre navrhovanie oceľových konštrukcií sú založené na kanadských normách), Singapur, Vietnam a ďalšie. Jednou z hlavných úloh CEN je preto aj propagácia eurokódov v tretích krajinách. K najvýznamnejším oficiálnym podujatiam CEN patria:

- Pracovné stretnutie: „Eurocodes: Building the future in the Euro-Mediterranean area,“ organizovaný Európskou komisiou a NATO, Varese 27. – 29. november 2006;
- Konferencia: „The EU-China Conference on Standards and Energy Efficiency in Building,“ organizovaná spoločne Čínskym ministerstvom výstavby a Európskou komisiou, Peking, január 2008;
- Pracovné stretnutie: “EU-Russia cooperation on standardisation for construction: the Eurocodes, a tool for building safety and reliability enhancement” organizovaný spoločne Ruskou federálnou agentúrou pre technické normy a metrológiu a Európskou komisiou, Moskva, 9. – 10. október 2008;
- Seminár: „Towards The Eurocodes Era – Backgrounds and its Applications,“ Bangkok 1. – 2. december 2008.

Záver z moskovského podujatia: existuje vôľa vykonávať aktívnu kooperáciu v normalizácii, potreba hľadať konvergenciu technických predpisov, začiatočným bodom konvergenencie majú byť eurokódy, vytvoriť rámec pre spoločné prednormatívne výskumné projekty.

Okrem týchto propagačných aktivít sa javí ako nevyhnutné zosilňovanie kapacity rozvojových krajín, možnosť participovať na aktivitách CEN. CEN a Európska komisia by mali zaistiť schopnosť rozvojových krajín prijať a používať európsky normalizačný systém, čo môže generovať dôveru v importujúcich krajinách v to, že implementujú najlepšie praktiky na vlastných trhoch. Je zrejme, že tu ide aj o konkurenčný boj európskych a amerických noriem.

Do uvedených propagačných aktivít sa zapojil aj autor príspevku:

1. Po niekoľkotýždňových rokovaní a vzájomných výmenách informácií s predstaviteľmi National Taiwan University v Taipei sa jej zástupcovia rozhodli, že momentálne dajú prednosť normám japonským a americkým.

2. predstavitelia troch afganských univerzít (Kabul Polytechnic University, Kabul University, Herat University) prejavili počas pracovného pobytu autora príspevku v Afganistane o eurokódy veľký záujem.

Stručne o Afganistane:

Život v afganskej spoločnosti aj v dávnejšej minulosti často ovplyvňovali vojny s votrelcami (Angličania, Rusi), ako aj vzájomné boje troch najpočetnejších národností (Paštúni, Tadžikovia, Uzbekovia) o politickú moc a ekonomické výhody. Kmeňové zväzy Paštúnov sa tradične podriaďujú rozhodnutiam džirgy (kmeňovej alebo klanovej rady). Z predstaviteľov džirg sa v novodobom politic-

kom živote vyvinula Lója džirga (Veľká džirga), najvyšší zastupiteľský orgán krajiny. Vláda ponecháva horským kmeňom ich samosprávu, aj keď si je vedomá, že to oslabuje ústrednú štátnu moc. Paštúnska prípona „-zaj“ označuje príslušnosť k skutočnému alebo legendárnemu zakladateľovi kmeňa. Nelahkú úlohu na seba zobral súčasný prezident, uznávaný paštúnsky vodca Hamíd Karzaj.

Stručné novodobé dejiny Afganistanu:

- 1919 – emir Amanulláh vyhlásil nezávislosť Afganistanu, v r. 1927 prijal titul kráľ (padišáh),
- 1929 – generál Nádír Chán bol zvolený za kráľa, kráľ Nádír Šáh bol zavraždený v r.1933,
- 1933 – kráľom sa stáva jeho syn Muhammad Zahír Šáh,
- 1973 – protimonarchistickí dôstojníci zvrhli kráľa Záhira; predsedom vlády a prezidentom sa stáva Muhammad Dáud, kráľov bratranec, ktorý bol premiérom v r.1953-1963,
- 1978 – marxistická Ľudová demokratická strana Afganistanu podporovaná ľavicovými dôstojníkmi vykonala pod názvom Aprílová revolúcia ozbrojený prevrat; prosovietsky režim vyhlásil Afganskú demokratickú republiku,
- 1979 – do Afganistanu vtrhla sovietska armáda,
- 1989 – definitívny odchod sovietskych vojsk,

Perfektne zrekonštruované Báburove záhrady (zakladateľ Mughalskej ríše). Kábul obkolesujú vrchy posiate domčekmi.

1992 – 1993 dobitie Kábulu, zúrivé boje o moc medzi exilovými vodcami a domácimi náčelníkmi; medzi jednotlivými frakciami nejednotnej vlády mudžahídov sa rozpútala občianska vojna,
 1994 – do Kandaháru vpadli z Pakistanu tzv. Hladači Pravdy (Talibane Hakk), ozbrojení členovia radikálneho fundamentalistického hnutia študentov islamských škôl,
 1996 – bojovníci Tálibánu obsadili Kábul a vytvorili fanatickú vládu v duchu najprísnejšieho islamu,
 2001 – vláda Talibanu sa pod náporom spojeneckých síl (OSN a USA) zrútila; ustanovená prechodná vláda v čele s Hamídom Karzajom,
 2004 – priame prezidentské voľby, v ktorých bol Hamíd Karzaj zvolený na ďalších 5 rokov,
 2006 – bojovníci Talibanu, Al-Káidy a miestni kmeňoví náčelníci na juhu krajiny stupňujú útoky proti medzinárodným silám.

V dňoch 29. marca až 1. apríla 2009 sa konala na Kabul Polytechnic University konferencia „International Academic Conference Current Trends in Civil Engineering and Architecture“. Konferencia je jednou z aktivít projektu financovaného EÚ „A Euro-Asia partnership for development human resource capacity of engineering education in Afghanistan“, ktorého zodpovedným riešiteľom je Ing. Juma Haydary, PhD., zamestnanec FCHPT STU v Bratislave, narodený v Afganistane. Autor tohto článku na konferencii predniesol príspevok „Implementation and application of Eurocodes in Slovak Republic“ a v jej závere viedol 2,5 hodinový seminár venovaný navrhovaniu ocelových konštrukcií podľa eurokódov. Počas prestávky veľká skupina študentov prejavovala záujem o rôzne informácie. Diskutovali aj počas seminára.

Súčasný Kábul nesie stopy 30-ročnej permanentnej vojny. Na uliciach možno vidieť ľudí, ku ktorým je osud veľmi krutý. Komplex Kabul Polytechnic University bol vybudovaný Rusmi. Staršia generácia vysokoškolských učiteľov, ktorí skoro všetci vyštudovali vysoké školy v osemdesiatych rokoch v Moskve alebo Kyjeve, hovorí veľmi dobre rusky, aj keď 20 rokov ruštinu nemeseli používať. Pýtali sa či nemáme novšie odborné ruské knihy. Od nových odborných ruských kníh sú odrezaní, nakoniec my tiež. Svojho času sme veľmi dobré odborné ruské knihy alebo neveriteľne lacné preklady zahraničných autorov kupovali každý utorok, keď prišli novinky do predajne Ruská kniha. Z mladšej generácie niekoľkí absolvovali študijné pobyty v USA (napr. na Hartfordskej

Neoklasický Darul Aman, kráľovský palác z roku 1920, zničený v roku 1992.

univerzite). Mladá generácia hovorí veľmi dobre anglicky, aj malé deti na ulici. Vysokoškolskí učitelia, ktorí majú za sebou veľmi ťažké obdobie (napr. 9 rokov života v emigrácii v Pakistane, väznenie Talibanom, a pod.) sú na veľmi dobrej úrovni. Študenti majú veľký záujem o informácie a hlad po vedomostiach. V krajine, ktorá je stále nestabilná a kde je dlhodobější mier veľkou vzácnosťou, na univerzitách pracujú v neľahkých podmienkach, iste ocenia akýkoľvek druh pomoci, ktorý im pomôže skvalitniť výučbu. Počas pobytu sme im odovzdali z našich notebookov všetko, čo im môže byť užitočné pri výučbe a navrhovaní nosných konštrukcií. Po návrate prisľúbil Georg Dlubal, že im zdarma zašle svoje vynikajúce výpočtové programy pre používanie v pedagogike a výskume. Váži si chudobných študentov hladných po vedomostiach. Predpokladáme, že zodpovední úradníci v Bruseli na našu žiadosť odpovedia kladne a zašlú na všetky tri afganské univerzity kompletný súbor eurokódov i s podpornými publikáciami. Čitatelia, ktorí by chceli pomôcť kolegom na univerzitách v Afganistane aj v iných oblastiach ako je navrhovanie nosných konštrukcií, si môžu e-mailové kontakty vypýtať od Ing. Haydaryho (juma.haydary@stuba.sk) alebo od autora príspevku. EÚ projekt Ing. Haydaryho je určený na mobility a v rámci neho je na Slovensku aj niekoľko afganských študentov.

Kábul cestou z letiska. V Kábule sme však mali možnosť navštíviť aj supermoderný obchodný dom.

Dvaja z nich študujú na SvF STU v Bratislave. Sú to Baheej Ahmad Arash, Bc. a Khatibi Ahmad Waheed, Bc. z Heratu. Po návrate domov sa stanú vysokoškolskými učiteľmi. Sú mimoriadne bystrí a ich usilovnosť je obdivuhodná. Vyžiadali si už 4 predmety navyše.

Čitateľom, ktorí sa chcú dozvedieť o Afganistane viac, sa odporúča kniha Lovec draků. Ide o dojímavú drámu zo súčasného Afganistanu, ktorú napísal najpredávavejší autor sveta v r.2008 Khaled Hosseini, narodený v Kábule. Kolegom z KPU v Afganistane za starostlivosť a perfektné zorganizovanie konferencie a nášho pobytu: „Tašakkor“.

Ivan Baláž
SvF STU

FEI Basketbalisti FEI STU opäť majstri Slovenska

V dňoch 28. – 29. 5. 2009 sa v Košiciach uskutočnilo celoslovenské finále vysokoškolskej ligy v basketbale. Do finále sa prebojovali 4 družstvá:

- TU Košice
- FHV UMB Banská Bystrica
- FTVŠ UK Bratislava
- FEI STU Bratislava

Výsledky finálových zápasov:
FHV UMB B. Bystrica – FEI STU Bratislava
35:58

FTVŠ UK Bratislava – FEI STU Bratislava
39:47

Naši študenti – reprezentanti FEI STU, tak už druhýkrát získali titul Majster Slovenska vo vysokoškolskej lige v basketbale. Prvýkrát sa takéto finále uskutočnilo v akademickom roku 2006 – 2007 v Bratislave.

Basketbal na Katedre telesnej výchovy FEI STU má v povinnej aj výberovej telesnej výchove za cieľ, aby študenti mali z hry radosť, vzrušenie, uspokojenie, a aby im hra umožnila sebarealizáciu.

Zľava: Dr. Lubomír Ďuračka, PhD. – tréner, Marcel Valentko /15/, Boris Turčan /8/, Matej Laluha /6/, Martin Valent /7/, Juraj Mičuch, Luboš Kubus /14/, Ján Suchý /5/. V podrepe: Milan Suchý /13/, Karol Vörös /4/ – kapitán družstva, Rastislav Križan /11/, Martin Karabáš /12/. Chýbali: Tomáš Kantor, Anton Cerman, Roman Karabáš, Ivan Cerva, Ladislav Vaškovič.

Basketbal plní aj špecifickú funkciu – vyvoláva vysoké emocionálne nasýtenie.

Reprezentačné družstvo tvorí 16 študentov z rôznych ročníkov a s rôznym študijným zameraním. Trénujú dvakrát do týždňa. V družstve je nepravidelná

výmena hráčov. Tí, ktorí končia štúdium, samozrejme, odchádzajú a družstvo sa dopĺňa študentmi prichádzajúcimi na našu fakultu.

Lubomír Ďuračka, FEI STU

SjF Šport bez bariér na Strojníckej fakulte

Vo vestibule Strojníckej fakulty STU Bratislava sa 27. 4. 2009 uskutočnil stolnotenisový turnaj, na ktorom sa okrem študentov a učiteľov zúčastnili slovenskí reprezentanti z paraolympiády v Pekingu na čele s Jánom Riapošom a pozvanie prijal aj mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska Michael Roberts so svojimi spolupracovníkmi z veľvyslanectva.

Poslanie tejto ojedinelej akcie výstižne komentoval anglický veľvyslanec na recepcii v rezidencii veľvyslanectva: „Naším cieľom bolo oslavou športu bez bariér vytvoriť športové väzby s Veľkou Britániou a spoločne sa tešiť na olympijský a paraolympijský Londýn 2012. Víťazmi tohto stolnotenisového turnaja „Šport bez bariér“ na Strojníckej fakulte

Víťazmi podujatia Šport bez bariér sa stali všetci účastníci.

Podujatie Šport bez bariér zahájil dekan Strojníckej fakulty STU a veľvyslanec Veľkej Británie.

Paraolympionci boli ostatným rovnocennými súpermi.

STU Bratislava sa stali všetci účastníci. Naša účasť na tomto športovom podujatí symbolicky demonštruje, že v súčasnom zložitom stave ekonomickej krízy a ohrozenia svetového životného prostredia je Veľká Británia pripravená na diplomatickú úlohu zjednotiť medzinárodné úsilie

a čeliť týmto výzvam. Bude to vyžadovať od každého trpezlivosť, realizmus v očakávaniach a veľkú dávku vytrvalosti. Minulý rok sa Veľká Británia stala prvou krajinou na svete, ktorá sa zaviazala znížiť svoje emisie na 50 % do roku 2050. Očakávame, že svetové mocnosti

si uvedomia, že ich spoluzodpovednosť za dosiahnutie ekonomickej, ekologickej a sociálnej stability je dôležitejšia ako kedykoľvek predtým."

František Palčák
prodekan SjF STU

SvF Majstrovstvá v plávaní študentov Stavebnej fakulty a Fakulty architektúry STU v Bratislave

Katedra telesnej výchovy Stavebnej fakulty STU usporiadala 29. 4. 2009 už 3. ročník majstrovstiev fakúlt v plávaní. Plavecké preteky slávnostne otvoril vedúci Katedry telesnej výchovy PaedDr. Ján Masarovič. Preteky mali už tradične výbornú športovú atmosféru s kvalitnými plaveckými výkonmi.

Výsledky:

50 m V.SP muži
1. Imre Pavol
2. Panek Ondrej
3. Vrana Adam

25 m V.SP ženy
1. Matulová Katarína
2. Miklošková Martina
3. Hollá Barbora

50 m PRSIA muži
1. Panek Ondrej
2. Vrana Adam
3. Imre Pavol

25 m PRSIA ženy
1. Miklošková Martina
2. Hollá Barbora
3. Vyšváderová Marianna

4x50 m V.SP štafeta
1. Vrana R., Vrana A., Zlocha M., Hollá B.
2. Ilavský D., Filo T., Imre P., Keseli O.
3. Panek O., Mustakov M., Pavlásek J., Masár L.

V jednotlivých disciplínach boli prekonané rekordy. V disciplíne 25 m V. SP ženy bol vytvorený nový rekord, ktorý zaplavala Katarína Matulová 2. roč. TMS – čas 14,9 s. a v disciplíne 25 m prsia vytvorila nový rekord študentka 3. roč. FA Martina Miklošková – s časom 20,4 s.

Helena Čepová, SvF STU
riaditeľka pretekov

Zahraničných hostí privítal rektor V. Bálež.

Históriu a súčasnosť univerzity prezentoval prof. Dušan Petráš, prorektor STU.

Slovenskú technickú univerzitu navštívili veľvyslanci

Dňa 8. 6. 2009 sa uskutočnilo stretnutie rektora a členov vedenia STU s členmi diplomatického zboru zastupiteľských úradov so sídlom v Bratislave. Stretnutia sa zúčastnilo 10 veľvyslancov a 14 pracovníkov zastupiteľských úradov, medzi nimi attaché, radcovia a tajomníci. Po prezentácii univerzity prebehla diskusia o perspektívach spolupráce so zahraničnými univerzitami.

Tatiana Žemberyová

R STU

Zabrzdí kríza technický rozvoj?

Tak, to tu asi ešte nebolo. Standing ovation bolo odmenou vďačných poslucháčov doc. Ing. Petrovi Staněkovi, CSC., našej poprednej ekonomickej osobnosti z EÚ SAV, po prednáške Kríza a nové technológie. Bolo to prvé stretnutie takéhoto charakteru, ktoré pripravil Alumni klub STU.

S otázkou uvedenou v titulku, ale i mnohými ďalšími prišli na stretnutie tí, ktorí si chceli rozšíriť svoj obzor poznania. A podľa vyjadrenia viacerých, veru neolutovali. Penzum získaných nových informácií stálo za to. P. Staněk vymodeloval, kde sa súčasná civilizácia a v rámci nej i my, v Európe a v SR, nachádzame v čase recesie. Kríza, podľa jeho vyjadrenia, potrvá 5 – 8 rokov a po tomto období bude spoločnosť iná ako je dnes. Náš hosť podčiarkol, o. i., myšlienku, že doterajšia materiálna spotreba sa už nemôže zvyšovať. Spoločnosť treba ekologizovať. Budeme nakupovať drahšie tovary, ale s dlhodobejšou trvácnosťou (napr. TV prijímače.) Kríza sofistikuje, ktoré technológie dostanú zelenú z pohľadu jej prekonania. Slovensko je závislé na automobilovom a elektronickom priemysle. Obe odvetvia budú musieť absolvovať premeny, aby sa udržali nad vodou. Pre nás je zaujímavá napr. výroba servomotorov, materiálov s pamäťou, medicínsky výskum a technológie. Čo sa týka medicíny je veľkou šancou

výroba liekov podľa DNA chorého človeka, čím by sa zvýšila medicínska aj ekonomická efektívnosť liečby. Ved' dnes asi 60 percent liekov nie je účinných. Dôležité tiež bude využitie obnoviteľných zdrojov v energetike, geotermálnej (v SR jej máme bohatu), slnečnej, veternej energie, ale aj bioenergie. A keďže planéta šedivie, zastáva Staněk názor, že treba zužitkovať skúsenosťami nabitého dôchodcu a nechať ho tvorivo dožiť.

Získal som vysokoškolský diplom a zbohom škola. Tento slogan už je minulosťou. Úspešný bude iba ten, kto sa bude celoživotne vzdelávať, aby bol adaptabilný a pružne dokázal reagovať na zmeny. Naše vysoké školy potrebujú prilákať študentov zo zahraničia.

Sme na to všetko pripravení? Aj o tom budú ďalšie klubové stretnutia. Tešíme sa na vás.

Ružena Wagnerová

Alumni klub STU

Majstrovstvá STU v obrázkoch

Športová olympiáda na STU

Zdraví akademici, zdravá budúcnosť!

V septembri minulého roku zhasol univerziádny oheň na STU, keď naša univerzita bola poctená organizovať najväčšie športové podujatie, aké sa na univerzitnej pôde v Slovenskej republike organizuje, a v máji 2009 bol znovu organizovaný športový sviatok, športová olympiáda študentov a zamestnancov STU. Z rozhodnutia vedenia univerzity sa 12. – 13. mája 2009 konali športové majstrovstvá o Pohár rektora STU za rok 2009 v kategórii študentov a zamestnancov. Súťaž študentov sa organizuje každoročne a súťaž zamestnancov každé dva roky. Finančné krytie majstrovstiev zabezpečila kvestorka STU H. Žideková so svojimi spolupracovníkmi na veľmi dobrej úrovni, za čo im patrí naše poďakovanie. Organizovanie II. Univerziády SR – letnej časti, bolo skúšobným kameňom pre všetkých, ktorí sa podieľajú na organizovaní tohto sviatku športu na STU. To bol dôvod, prečo už príprava a následne priebeh majstrovstiev boli plynulé a bez problémov.

Od roku 2002 sa študenti a zamestnanci fakúlt STU stretávajú na športovom poli, aby dokumentovali, že akademici naplňujú starogrécky odkaz kalokagatie – harmonický rozvoj tela a ducha v dennom živote. Športová i spoločenská úroveň turnajov v jednotlivých športových disciplínach bola skutočne na veľmi dobrej úrovni a študenti

dokonce mohli na vlastné oči vidieť, že ich učitelia, vážení profesori a docenti zvládajú i pri svojom veku športové majstrovstvo na veľmi dobrej výkonnostnej úrovni. Veď mnohí z nich boli obrazne povedané včera ešte vynikajúcimi vrcholovými či výkonnostnými športovcami, reprezentantmi Československa, resp. Slovenska. Organizáciu tohto podujatia od jeho vzniku zabezpečujú učitelia katedier telesnej výchovy na STU na výbornej organizačnej a spoločenskej úrovni. Samotné fakulty, ktoré sú poverené organizovaním podujatia, prikladajú týmto súťažiam patričnú úctu a dôležitosť, čoho dôkazom je aj skutočnosť, že najvyšší akademickí funkcionári fakúlt otvárali a uzatvárali jednotlivé športové disciplíny. Dňa 13. mája 2009 boli síce ukončené športové majstrovstvá STU pre akademický rok 2008/2009, ale športový život študentov i zamestnancov STU bude pokračovať ďalej ako súčasť denného režimu našej univerzity.

Na zlepšenie celkovej úrovne a hlavne účasti pretekárov jednotlivých fakúlt STU by bolo veľmi prínosné, keby rektor STU vyhlásil na tento športový sviatok rektorské voľno. Tým by sa zjednodušila účasť učiteľov a študentov na tomto podujatí a zvýšila športová i spoločenská stránka tohto sviatku športu na našej univerzite.

Majstrovstvá STU vo futbale

Pohár rektora – študenti

Prihlásené družstvá: SvF, FEI, MTF, SjF

SvF:SjF	2:0
MTF:FEI	4:1
O 3. miesto:	SjF:FEI 3:0
Finále:	SvF:MTF 0:2

Víťzami a majstrami STU 2009 vo futbale sa stali hráči MTF STU Trnava.

Majstrovstvá STU vo futbale

Pohár rektora – zamestnanci

Prihlásené družstvá: SvF, FEI, FCHPT, SjF

FEI:SvF	4:2
SjF:FCHPT	1:2
FEI:SjF	0:5
SvF:FCHPT	2:3
FEI:FCHPT	0:2
SvF:SjF	3:6

Tabuľka	
1. FCHPT	9b
2. SjF	6b
3. FEI	3b

Víťzami a majstrami STU 2009 zamestnancov vo futbale sa stali hráči FCHPT.

Majstrovstvá STU v tenise

Pohár rektora – študenti a zamestnanci

Turnaja sa zúčastnilo 12 študentov a 8 zamestnancov STU. Turnaj mal vysokú športovú úroveň, keďže hrať mohli aj registrovaní hráči.

Výsledky: študenti – dvojhra

1. Boleman Tomáš	MTF
2. Dubiny Martin	SvF
3. Varhol Eduard	MTF
Cibula Martin	MTF

Výsledky: zamestnanci – štvorhra

Petráš D., Černý P.	SvF
Sokol M., Urbánek J.	SvF
Pavlovič M., Hagara M.	FEI
Drahňovský J., Fiala J.	MTF

Majstrovstvá STU v stolnom tenise

Pohár rektora – študenti

Muži:

1. miesto	Závody Michal	FEI - Bratislava
2. miesto	Bartovič Adam	MTF - Trnava
3. miesto	Pánek Pavol	FEI - Bratislava
4. miesto	Horváth Juraj	FEI - Bratislava
5. miesto	Lacko Tibor	MTF - Trnava
6. miesto	Kováč Martin	MTF - Trnava

Celkovo sa zúčastnilo 19 študentov

Majstrovstvá STU v stolnom tenise

Pohár rektora – zamestnanci

Muži:

1. miesto	Šafář Peter	FCHPT
2. miesto	Bohunický Michal	MTF
3. miesto	Polakovič Milan	FCHPT
4. miesto	Baláž Ivan	SvF
5. miesto	Adamko Lukáš	FEI
6. miesto	Polóni Tomáš	SjF

Celkovo sa zúčastnilo 12 mužov

Ženy:

1. miesto	Oreská Alžbeta	FCHPT
2. miesto	Kociánová Barbora	FEI
3. miesto	Krištofiaková Lucia	MTF
4. miesto	Hypíúsová	FEI
5. miesto	Kureková Eva	SjF
6. miesto	Halúsková Soňa	SjF

Celkovo sa zúčastnilo 6 žien

Majstrovstvá STU v basketbale

Pohár rektora – študenti

O 3. miesto: SjF – FCHPT 35:34

Finále: FEI – SvF 51:53

Víťazom a majstrom STU na rok 2008/2009 sa stala Stavebná fakulta STU.

Majstrovstvá STU v basketbale

Pohár rektora – zamestnanci

MTF – FEI 47:50

SjF – FCHPT 36:56

o 3. miesto: MTF – SjF 64:35

Finále: FEI – FCHPT 42:31

Konečné poradie:

1. FEI
2. FCHPT
3. MTF
4. SjF

Majstrovstvá STU vo volejbale 2009

Pohár rektora – študenti

ženy

Počet družstiev – 3: MTF, SvF, FCHPT

1/ SvF – FCHPT 3:0 (19, 19, 17)

2/ SvF – MTF 3:0 (15, 11, 18)

3/ FCHPT – MTF 3:0 (17, 22, 20)

Konečné poradie: 1. SvF, 2. FCHPT, 3. MTF

muži

Počet družstiev – 5: MTF, SjF, SvF, FEI, FCHPT

1. skupina: SjF, MTF, SvF

1/ SjF – MTF 2:0 (13, 9)

2/ SvF – SjF 2:0 (19, 20)

3/ SvF – MTF 2:0 (22, 19)

2. skupina: FCHPT, FEI

1/ FEI – FCHPT 2:0 (17, 9)

o 3. miesto: SjF – FCHPT 2:0 (19, 16)

o 1. miesto: FEI – SvF 2:1 (23, 16, 12)

Majstrom STU sa stala FEI STU

Majstrovstvá STU vo volejbale

Pohár rektora – zamestnanci

Počet družstiev – 2: SvF, FCHPT

FCHPT – SvF 3:2 (20, 20, 16, 22, 12)

Majstrom STU v kategórii zamestnanci sa stalo družstvo FCHPT STU.

Majstrovstvá STU v plávaní

Pohár rektora – študenti

Kategória: študentky

50 m v. sp. ženy

1.	Baranovičová Zuzana	MTF	34,96	
2.	Korčeková Kamila	MTF	35,26	0,30
3.	Bacigálová Petra	MTF	35,58	0,62

50 m znak ženy

1.	Bacigálová Petra	MTF	42,66	
2.	Baranovičová Zuzana	MTF	47,59	4,93

50 m prsia ženy

1.	Korčeková Kamila	MTF	43,68	
2.	Baranovičová Zuzana	MTF	51,61	7,93

50 m motýlik ženy

1.	Korčeková Kamila	MTF	38,35	
2.	Bacigálová Petra	MTF	44,29	5,94

Kategória: študenti

50 m v. sp. muži

1.	Vachan Tomáš	MTF	25,41	
2.	Olexa Peter	FCHPT	25,74	0,33
3.	Gardian Pavol	FEI	25,98	0,57
4.	Kováč Michal	MTF	26,95	1,54
5.	Schmidt Martin	MTF	27,27	1,86
6.	Fidler Martin	FEI	27,33	1,92
7.	Homola Igor	FEI	29,01	3,60
8.	Hanula Milan	SjF	30,19	4,78
9.	Lajčin Tomáš	FIIT	30,82	5,41
10.	Slivka Peter	FEI	32,44	7,03
11.	Mitrik Štefan	FIIT	32,45	7,04

50 m znak muži

1.	Vachan Tomáš	MTF	33,65	
2.	Kováč Michal	MTF	35,27	1,62
3.	Homola Igor	FEI	38,99	5,34
4.	Lajčin Tomáš	FIIT	42,59	8,94

50 m prsia muži

1.	Brienik Michal	FCHPT	32,66	
2.	Bačík Martin	FEI	32,91	0,25
3.	Mészáros Roman	FIIT	33,97	1,31
4.	Vachan Tomáš	MTF	34,14	1,48
5.	Koháry Richard	FEI	35,98	3,32
6.	Schmidt Martin	MTF	37,55	4,89
7.	Lajčin Tomáš	FIIT	44,38	11,72
8.	Hanula Milan	SjF	48,69	16,03

50 m motýlik muži

1.	Olexa Peter	FCHPT	27,91	
2.	Martinický Stanislav	FIIT	29,98	2,07
3.	Vachan Tomáš	MTF	31,58	3,67

100 m OPP muži

1.	Vachan Tomáš	MTF	01:06,95	
2.	Mészáros Roman	FIIT	01:11,32	4,37
3.	Bačík Martin	FEI	01:14,21	7,26
4.	Brienik Michal	FCHPT	01:16,79	9,84
5.	Martinický Stanislav	FIIT	01:24,44	17,49
6.	Homola Igor	FEI	01:30,19	23,24

Pohár rektora – zamestnanci

Kategória: zamestnankyne

25 m v. sp. ženy

p.č.	Priezvisko a meno	fakulta	čas
1.	Pavlovičová Jarmila	FEI	16,48
2.	Kociánová Barbora	FEI	16,49
3.	Chudíková Zuzka	FEI	16,98
4.	Dariusová Zlatica	FEI	23,01

25 m znak ženy

1.	Pavlovičová Jarmila	FEI	19,28
2.	Kociánová Barbora	FEI	21,36
3.	Dariusová Zlatica	FEI	28,27

25 m prsia ženy

1.	Kociánová Barbora	FEI	19,89
2.	Pavlovičová Jarmila	FEI	21,18
3.	Chudíková Zuzka	FEI	24,39
4.	Kureková Eva	SjF	32,98

Kategória: zamestnanci

25 m v. sp. muži

1.	Mates Miroslav	SjF	13,11
2.	Hlavatý Rastislav	MTF	13,15
3.	Miklovič Peter	FEI	13,95
4.	Májek Martin	FEI	14,55
5.	Pavlík Ľuboš	SjF	18,69
6.	Žiaran Stanislav	SjF	17,46

25 m znak muži

1.	Hlavatý Rastislav	MTF	15,79
2.	Mates Miroslav	SjF	17,06
3.	Žiaran Stanislav	SjF	22,32
4.	Pavlík Ľuboš	SjF	24,09

25 m prsia muži

1.	Mates Miroslav	SjF	17,41
2.	Miklovič Peter	FEI	19,91
3.	Pavlík Ľuboš	SjF	22,89
4.	Žiaran Stanislav	SjF	24,32

25 m motýlik muži

1.	Hlavatý Rastislav	MTF	12,78
2.	Miklovič Peter	FEI	16,71
3.	Žiaran Stanislav	SjF	25,99

4x25 m PŠ mix

1.	Pavlovičová, Kociánová, Miklovič, Chudíková	FEI	01:13,49
2.	Kureková, Mates, Žiaran, Pavlík	SjF	01:33,71

Miroslav Bobřík, FCHPT STU

Koordinátor súťaží